

RAPPORT FRA NRRLs SAMBANDSUTVALG

Versjon 1.0
Februar 2011

Innhold

1	INNLEDNING	4
2	NAVNET PÅ SAMBANDSTJENESTEN	5
3	HENSIKTEN MED SAMBANDSTJENESTEN.....	6
4	MÅL FOR NRRLs SATSING	6
5	OPPGAVER FOR NRRL SAMBANDSTJENESTEN	8
5.1	GENERELT OM OPPGAVENE	8
5.2	TRADISJONELT RADIOSAMBAND	8
5.3	APRS-SPORING	9
6	PREMISSER FOR SAMBANDSTJENESTEN	10
6.1	UTDRAG AV FORSKRIFT FOR AMATØRRADIO	10
6.2	Bruk av kallesignal.	11
6.3	Bruk av radioutstyr.....	11
6.4	Overdragelse av radioutstyr.....	11
6.5	Hva som kan sendes.....	12
7	FORHOLDET TIL POST OG TELETILSYNET.....	13
8	FORHOLDET TIL POD OG BEREDSKAPSPLANENE	13
9	NRRL SAMBANDSTJENESTEN - RAMMEVERK.....	14
9.1	ORGANISERING	14
9.2	NRRL SAMBANDSLEDERE	14
9.3	INSTRUKSER FOR SAMBANDSLEDERE.....	15
9.4	SAMARBEIDENDE MANAGERE	15
10	SAMBANDSTJENESTENS STRUKTUR.....	16
10.1	FORF	16
10.2	GRUPPENE.....	16
10.3	RETNINGSLINJER FOR SAMBANDSTJENESTEN	16
11	KRAV TIL DELTAKERNE	18
11.1	GRUNNLEGGENDE KRAV	18
11.2	OPPLÆRINGSPROGRAM	18
11.3	BEREDSKAP.....	18
11.4	UNIFORMERING OG MERKING.....	19
11.5	SAMBANDSHÅNDBOK for GRUPPENE	19
11.6	SAMBANDSOPPDRAG, TRENING OG ØVELSER.....	19
11.7	INFRASTRUKTUR OG MIDLERTIDIGE OPPSETT	19
12	EKSISTERENDE NØDSAMBANDSLØSNINGER.....	21
13	SAMBANDSTJENESTENS ØKONOMI.....	22
13.1	TILGANG PÅ MIDLER	22
13.1.1	OFFENTLIGE MIDLER	22
13.1.2	FORDELING AV OFFENTLIGE MIDLER INNEN NRRL	22
13.1.3	LOKALE MIDLER I GRUPPENE.....	22
13.2	UTGIFTSSIDEN	23
13.2.1	NRRLs KOSTNADER SENTRALT.....	23
13.2.2	GRUPPENES KOSTNADER LOKALT	23
14	FORSIKRINGER	25
14.1	PERSONSKADE	25
14.2	TAP OG SKADE PÅ TING.....	26
15	SAMBANDSTJENESTEN PÅ NRRL-WEB.....	27
16	DELTAGELSE I NORGES KRISEBEREDSKAP	28
16.1	GENERELT	28
16.2	IUA – INTERKOMMUNALE UTVALG MOT AKUTT FORURENSNING	28
17	HVA MED TETRA?	29

18	MARKEDSFØRING AV NRRL SAMBANDSTJENESTEN	29
19	VEDLEGG 1: FYLKESOVERSIKT	30
20	VEDLEGG 2: POLITIDISTRIKTER	32
21	VEDLEGG 3 KOMMUNAL KRISEBERDSKAP	35
22	VEDLEGG 4: Retningslinjer for sambandstjenesten	40
23	VEDLEGG 5: Instruks for NRRL sambandsledere.....	44
24	VEDLEGG 6: Retningslinjer for lokale grupper og enheter	46
25	VEDLEGG 7: RETNINGSLINJER FOR NRRL NASJONALT BEREDSKAPSSAMBAND (NBS) 51	
26	Vedlegg 8: EKSISTERENDE SAMBANDSOPPLEGG.....	56

1 INNLEDNING

Sambandsutvalget ble oppnevnt i 2008. Siden den gang har mye hendt innenfor sambandstjenesten, og forutsetningene har endret seg på vesentlige områder. Da utvalget startet arbeidet var aktiviteten i gruppene svært begrenset i forhold til deltagelse i redningstjenesten, og selv gruppene med en aktiv sambandstjeneste hadde lite å vise til av konkrete oppdrag og aksjoner.

I dag er aktiviteten stor og økende i mange grupper, og kontakten med redningstjenesten er sterkt forbedret gjennom FORF, POD og lokale samarbeidsopplegg. Underveis har hovedstyret også vært nødt til å finne ny sambandsmanager, og gjennom denne prosessen har det kommet en løsning med tre sambandsledere som nå er godt i gang med å revitalisere og fornye sambandstjenesten i NRRL.

I tillegg til de tre sambandslederne er det senere oppnevnt manager for digitale kart. Behovet for denne funksjonen er kommet som følge av at APRS-sporing er blitt en vesentlig del av sambandstjenesten i noen områder, og digitale kart er en forutsetning for dette.

Slik rapporten foreligger nå vil den ikke svare på alle de oppgavene som ble gitt gjennom mandatet. Likevel bør den kunne brukes som et underlag for å definere det nye rammeverket for sambandstjenesten i NRRL.

Det må sies her at arbeidet etter hvert stoppet opp grunnet utvalgsleders manglende kapasitet til å dra dette videre. Undertegnede ba seg fritatt for jobben med å fullføre rapporten, men hovedstyret ba likevel om å få rapporten avsluttet så langt den var kommet.

Redigeringen og avslutningen av rapporten slik den foreligger nå er gjort av undertegnede. Men innholdet er i all hovedsak skrevet av utvalget i fellesskap. Noen planlagte avsnitt er ikke utviklet i særlig grad, og spesielt er en inngående oversikt over aktiviteter i gruppene ikke fullført. Dette har også sammenheng med at ting har endret seg raskt underveis.

Rapporten relativt detaljerte forslag til retningslinjer og instruksjer. Forslagene er utarbeidet av LA9OGA Arild og finnes i vedlegg 4 til 7. Etter at disse forslagene var utarbeidet er det gjort noen endringer av betegnelser og begreper i rapporten. For eksempel bruker rapporten generelt lokal gruppe om både enkeltgrupper og samarbeidende grupper, mens forslagene til retningslinjer nevner grupper og enheter. Noen tilpasninger er gjort til den nye organiseringen med tre sambandsledere, men det er ikke gjort en full gjennomgang av forslagene. Dette skulle ikke være vesentlig for å kunne utvikle forslagene videre i samarbeid med sambandslederne.

Det er laget et sammendrag av rapporten i form av et eget dokument.

Utvalget som ble oppnevnt av hovedstyret i 2008 bestod av:

LA1BP Lennart Berger (leder)
LA3QHA Kjell A. Håkonsen
LA3GNA Terje Åmodt (da sambandsmanager)
LA9OGA Arild Haugen

Tromsø 23. februar 2011

LA1BP Lennart Berger

2 NAVNET PÅ SAMBANDSTJENESTEN

Utvalget har diskutert flere mulige navn på sambandstjenesten.

NRRLs NØDSAMBANDSTJENESTE

Dette navnet antyder et samband rettet mot nødssituasjoner der for eksempel annet samband mangler. Det blir mer begrensende enn vi ønsker, og er ikke anbefalt.

NRRL SAMBANDSTJENESTEN

Dette navnet egner seg til merking av personell ved å angi organisasjon og funksjon, og det indikerer at vi tilbyr en tjeneste.

Utvalget anbefaler å bruke **NRRL SAMBANDSTJENESTEN** som hovednavn på aktiviteten.

NRRL NASJONALT BEREDSKAPSSAMBAND (NBS)

Dette er et sekundært navn som er foreslått til bruk i forbindelse med kommunale- og fylkes-beredskapsplaner. Dette kan være hensiktsmessig for å gi en bedre forståelse for hva vi kan tilby som del av den nasjonale kriseberedskapen. Se også forslaget til retningslinjer for en slik tjeneste i Vedlegg 7.

3 HENSIKTEN MED SAMBANDSTJENESTEN

Hensikten for NRRL med å satse på sambandstjenesten skal være å:

- Kunne gjøre en reell innsats for redningstjenesten og samfunnet
- Legitimere og synliggjøre radioamatørene gjennom samfunnsnyttige aktiviteter
- Bidra til samlende og engasjerende aktiviteter i gruppene
- Bidra til rekruttering av nye amatører
- Bidra til å videreutvikle den kompetansen og allsidigheten innen samband som radioamatørene har
- Utvikle kompetansen om den offentlige redningstjenesten og nødsamband i gruppene

4 MÅL FOR NRRLs SATSING

Utvalget har kommet fram til følgende målformuleringer for en satsing på sambandstjenesten. Dette anses som nyttig for å vurdere tiltak som skal settes i verk etter hvert.

NRRL skal ha en sambandstjeneste som er:

- Samfunnsnyttig

Sambandstjenestens viktigste forutsetning er at vi kan stille våre erfaringer, kunnskaper ferdigheter og utstyr som vi har skaffet oss gjennom amatørhobbyen til disposisjon for samfunnet. Dette kan vi gjøre som deltaker i den frivillige redningstjenesten og i samarbeid med offentlige myndigheter, etater og institusjoner.

- Anerkjent

Anerkjennelse innebærer at vi er synlig som organisasjon og leverer tjenester i henhold til forventningene som vi selv bygger opp.

- Tidsmessig

At sambandstjenesten er tidsmessig betyr at den er tilpasset dagens krav, forventninger og behov, og ikke minst teknologi.

- Landsomfattende

En landsomfattende sambandstjeneste er en målsetning som kan oppnås i noen grad ved deltagelse fra flest mulig grupper. Det vil ut fra forutsetningene gi ulike tilbud i de enkelte områder.

En første målsetning kan være å etablere en organisert sambandstjeneste i samtlige 19 fylker. (Se fylkesoversikt i vedlegg 1). Dette bør være innen rekkevidde, men forutsetter samarbeid mellom gruppene siden vi ikke har en fylkesstruktur i organisasjonen.

Man kan også tenke seg en orientering mot politidistriktene som det er 27 av. (Se oversikt i vedlegg 2). Dette er et stort antall, og man kan vanskelig se for seg så mange aktive grupper eller grupperinger. Men det er kanskje mulig å dekke alle politidistrikt ved å slå sammen dekningen for noen av dem. Gruppene bør uttale seg om hvilken inndeling som virker praktisk og naturlig.

- Selvgående

At sambandstjenesten skal være selvgående betyr at den skal opprettholdes av deltakernes interesse og være attraktiv nok til å tiltrekke seg nye deltakere i gruppene. Det forutsetter ut fra erfaring at vi får nok reelle oppdrag og oppgaver i og utenfor redningstjenesten.

5 OPPGAVER FOR NRRL SAMBANDSTJENESTEN

5.1 GENERELT OM OPPGAVENE

Det synes å være like mange oppfatninger av hva oppgavene for sambandstjenesten er som det er aktive grupper. Når man spør "brukere" av våre tjenester om hva de ønsker får man oftest spørsmålet tilbake om hva vi kan tilby. Og det spørsmålet har vi gjerne hatt problem med å besvare.

Men det har vist seg at når grupper har deltatt i aksjoner og øvelser så har det de har bidratt med blitt oppfattet som nyttig og blir gjerne etterspurt ved neste anledning. Og det har vært ganske forskjellige tjenester fra gang til gang.

Det synes etter dette ikke hensiktsmessig å definere våre oppgaver på en avgrensende måte fordi det er så store variasjoner i behovene fra distrikt til distrikt og fra tilfelle til tilfelle. Derfor foreslår utvalget at følgende hovedoppgaver legges til grunn:

- Reservesamband for redningstjenesten, andre deltagere i FORF-systemet og andre som måtte ha et sambandsbehov vi kan levere
- APRS Sporingstjeneste
- Beredskapssamband for det offentlige
- Sambandsteknisk bistand til samarbeidende grupper i redningstjenesten
- Sikringssamband ved sivile arrangement
- ATV (Amatør-TV) som supplement til radiosamband

Reservesamband for redningstjenesten eller i andre kritiske situasjoner der det normalt brukte samband ikke dekker eller faller ut. Det vil si at vi bruker det sambandsutstyret som er hensiktsmessig og tilgjengelig ut fra de lokale forhold og den aktuelle situasjon for å skaffe samband for de som trenger det.

Vi kan i mange sammenhenger bistå med sambandsteknisk kompetanse overfor de andre aktørene i redningstjenesten. Dette kan gjelde bruk av radioutstyr, plassering av antenner, finne en egnet posisjon osv.

APRS sporingstjeneste i forbindelse med søk er i en oppbyggingsfase nå og viser svært lovende resultater. Det krever en del utstyr men lite mannskap fra vår side, og åpner derfor muligheter for små grupper som ellers ikke synes de har ressurser til å delta i sambandstjenesten.

For øvrig kan de fleste oppgavene forventes å gjelde sambands- og sporingsoppdrag i forbindelse med øvelser og arrangement utenfor den offentlige redningstjenesten.

ATV er en ennå lite utbredt mode, men den har potensial i forbindelse med sivile sambandsoppdrag. Frekvensene som brukes (1,3 GHz og oppover) trenger virkelig å aktiveres.

5.2 TRADISJONELT RADIOSAMBAND

Sambandstjenestens hovedoppgave innen redningstjenesten har vært å skaffe samband fra et skadested til lokal redningssentral, og eventuelt lokale samband til framskutte poster og søkelag. Dette var tidligere basert på HF, og etter hvert med innslag av VHF, inkludert bruk av faste og portable repeatere.

Senere ble det satset en god del på å ta i bruk digitale moder for meldingsformidling via pakkeradio og Pactor. Dette kan gi mer nøyaktige meldinger og bedre dokumentasjon i ettertid enn telefoni med variabel loggføring.

I den senere tid er det gjort gode erfaringer med bruk av cross-band (VHF/UHF) repeatere som alternativ til både ett-bånds repeatere og til HF. Dette fordi utstyret er enkelt (en tranceiver), og man kan lage linker og nettverk i kombinasjon med faste repeater. Derved dekkes relativt store avstander.

Radiosamband er fortsatt en viktig del av sambandstjenesten, selv om andre aktører har fått langt bedre samband enn før, og man i mange sammenhenger velger å bruke mobiltelefon når det er mulig. Vi har fortsatt det eneste sambandet som er så fleksibelt at det kan opprettes nesten hvor som helst uavhengig av avstander, offentlige installasjoner og kraftforsyning. Og vi har kunnskapen som trengs for å få det til.

5.3 APRS-SPORING

APRS-sporing er en tjeneste som synes å bli stadig viktigere. Interessen er raskt voksende både blant amatørerne, innen FORF og ikke minst hos politiet og redningstjenesten. Utviklingen synes å gå raskere enn vi henger med i denne rapporten.

Rapporter fra redningsaksjoner og andre oppdrag der APRS-sporing har vært i bruk har gitt entydig positive tilbakemeldinger. En vesentlig faktor har vært kombinasjonen med en kartserver og projisert situasjonskart i kommandosentralen. Dermed har alle aktørene fått oppdatert informasjon om posisjoner til egne og andres mannskaper. Dette har redusert behovet for radiokommunikasjon vesentlig og gitt en langt roligere situasjon for lederne i KO.

Ved at situasjonskart også er tilgjengelig via LAN og internett kan andre deltagende enheter og organisasjoner få den samme oversikten med eget utstyr, for eksempel bærbar PC.

APRS-kartserver er et verktøy som kommer til å bli like vesentlig for sporingstjenesten som sporingssendere. En vesentlig forutsetning for at dette skal kunne utvikles og brukes videre er at vi har tilgang på digitale kart til en pris som vi kan leve med (helst gratis). Gjennom FORF pågår nå et arbeid mot kartveket for å finne en permanent ordning for de frivillige i redningstjenesten.

For å sikre at arbeidet med kart og kartserver blir tatt vare på innenfor NRRL har hovedstyret oppnevnt "Manager for Digitale Karttjenester". Denne er underlagt "Digital Nettverks Manager" og blir en viktig samarbeidspartner for sambandstjenesten.

Diskusjonen om forholdet mellom APRS-sporing og forskriften for amatørradio synes foreløpig avklart med PT.

6 PREMISER FOR SAMBANDSTJENESTEN

6.1 UTDRAG AV FORSKRIFT FOR AMATØRRADIO

De nye, gjeldende forskriftene for amatørradio (2009) gir ingen vesentlige, tekniske begrensninger i forhold til den sambandstjenesten som er beskrevet i denne rapporten. Paragrafene §4, §6 og §7 har de viktigste bestemmelsene av betydning i denne sammenhengen. Der står følgende:

§ 4. Bruk av kallesignal

Kallesignalet skal sendes ved begynnelse og slutt av hver radioforbindelse og ved passende intervaller under en radioforbindelse.

Ved bruk av radioamatørstasjon på Svalbard og Bjørnøya nyttes prefiks JW, på Jan Mayen prefiks JX og på Bouvetøya, Peter Is Øy og norske landområder i Antarktis prefiks 3Y. Radioamatører som har et norsk kallesignal som ikke begynner med LA benytter et av de aktuelle prefiksene (JW, JX eller 3Y) foran sitt norske kallesignal, for eksempel JW/LB1XX.

Stasjoner som deltar i organisert nødkommunikasjon eller trening for organisert nødkommunikasjon skal benytte prefiks LE.

§ 6. Tillatelse til bruk av radioutstyr

Innehaver av radioamatørlisens tillates å ta i bruk radioutstyr som ikke omfattes av generell tillatelse gitt i lov om elektronisk kommunikasjon § 8-1 første ledd jf. forskrift 20. juni 2000 nr. 628 om EØS-krav til radio- og teleterminalutstyr. Utstyret må være i samsvar med krav i ITU-RR artikkel 25. Kravet gjelder ikke i nødssituasjoner, jf. ITU-RR artikkel 4.9.

Radioutstyr som ikke omfattes av generell tillatelse gitt i lov om elektronisk kommunikasjon § 8-1 første ledd, jf. forskrift 20. juni 2000 nr. 628 om EØS-krav til radio- og teleterminalutstyr, skal være innrettet og brukes slik at uønsket utstrålt effekt utenfor frekvensbånd angitt i § 5 er mindre enn 2,5 mikrowatt over 30 MHz og mindre enn 50 milliwatt under 30 MHz.

Utstyr som omfattes av første ledd kan ikke overdras til andre enn de som har radioamatørlisens eller er registrert radioforhandler.

§ 7. Begrensninger i hva som kan sendes

Det er ikke tillatt å sende direkte eller indirekte betalte meldinger.

Det er ikke tillatt å sende krypterte meldinger. Ved digital kommunikasjon skal det brukes allment tilgjengelige protokoller. Innholdet i meldingen skal kunne leses av allment tilgjengelige programmer.

Tolkningen av bestemmelsene er imidlertid ikke helt problemfri. Radioamatører som er medlemmer av hjelpekorps og andre samarbeidende redningsgrupper har forsøkt å finne tolkninger som tillater ulike kombinasjoner av amatørradio og andre sambandssystemer, og i forbindelse med bruk av APRS springssendere.

Utvalget har hatt flere konsultasjoner med PT for å avklare dette, og vi har kommet til følgende konklusjoner:

6.2 Bruk av kallesignal.

"Stasjoner som deltar i organisert nødkommunikasjon eller trening for organisert nødkommunikasjon skal benytte prefiks LE."

Intensjonen i bestemmelsen er å videreføre det systemet som eksisterer med LE-kallesignaler som er fordelt til gruppene innenfor NRRL. §4 skal ikke forstås slik at ordinært LA-kallesignal kan brukes med LE-prefiks i en slik sammenheng. Dette burde være innlysende i og med at en da vil få en del overlappende kallesignaler der LE-versjonen allerede er i bruk av en gruppe. Uheldigvis fører sammenstillingen med kallesignaler for norske besittelere til at mange nå hevder med overbevisning at man må tolke forskriften nettopp slik at man skal bruke eget kallesignal med LE-prefiks. Her er det åpenbart nødvendig med et oppklarende tillegg til forskriften. Men det skal sambandsutvalget ikke definere nærmere.

Utvalget har diskutert om LE-kallesignalene kunne "inndras" og brukes som et insentiv for å få gruppene til å aktivere sin sambandstjeneste. Dette har ikke støtte i forskriften ettersom LE-bruken er pålagt i forskriften.

En annen problemstilling er at det eksisterer grupper utenfor NRRL som vil delta i nødsamband. PT vil ikke dele ut LE-kallesignaler til uavhengige søkere, men henvise til NRRL. Det ble i forbindelse med fordelingen av LE-kallesignaler bestemt at LE0-serien skulle holdes av til sambandsopplegg utenfor den etablerte gruppestrukturen. Hvordan dette skal håndteres hvis det blir et problem faller utenfor utvalgets mandat å svare på.

6.3 Bruk av radioutstyr

§ 6 inneholder flere elementer av betydning for sambandstjenesten. Radioamatørlisensen gir gjennom forskriften både en generell frekvenstillatelse i amatørbåndene, og rett til (i amatørbåndene) å bruke hjemmebygget og annet utstyr som ikke er typegodkjent og CE-merket. Dette er forbeholdt personer med amatørlisens.

Utenfor amatørbåndene gjelder frekvenstillatelseter og bestemmelser gitt ved separate tillatelseter etter søknad. For slike samband er amatørlisensen irrelevant, og gir ingen rettigheter. Radioamatører kan lovlig modifisere annet utstyr for bruk på amatørbånd, men ikke motsatt. Og utstyr modifisert for amatørbånd er ikke lenger godkjent for sitt opprinnelige formål.

Radioamatører som skal operere annet samband i tillegg til amatørradio må altså benytte separate radioer.

6.4 Overdragelse av radioutstyr

"--- kan ikke overdras til andre enn de som har radioamatørlisens eller er registrert radioforhandler."

Begrepet "kan ikke overdras" velger vi å definere som at utstyret ikke under noen omstendighet kan disponeres av en person uten lisens, og benyttes på amatørfrekvenser når denne ønsker det.

Når det gjelder kommunikasjonsradio er da dette greit, ingen andre enn radioamatører kan bruke radioen.

Men vi trenger en presisering når det gjelder bruk av sporingssendere som overlates til annet mannskap som enten bærer dem på seg, eller har dem montert på kjøretøy, fly eller båt. Denne bruken er demonstrert å være særlig verdifull for redningstjenesten, og vi finner at den er innenfor forskriften med noen forutsetninger:

- Det er en automatisk sender som fungerer ubetjent
- Bæreren kan ikke gjøre noe annet med den enn å slå den av
- Det er en lisensiert radioamatør som setter opp sporingssenderne med LE-kallesignal, deler dem ut og fører logg over hvem som har dem, og samler dem inn etter avsluttet oppdrag.

PT har ingen problemer med denne måten å bruke sporingssendere på, og utvalget anbefaler sterkt at man holder seg til disse reglene. Utvalget mener at det vil ikke være innenfor forskriften dersom personer uten lisens gis adgang til å ta i bruk sporingssendere på amatørfrekvenser. Da er utstyret formelt overdratt til andre i strid med § 6.

6.5 Hva som kan sendes

I § 7 settes en viktig begrensning mot betalte meldinger som ikke er ny, men som nå understrekes sterkt av så vel PT som POD. Dette kan ramme mange sambandsoppdrag som defineres som "trening for organisert nødkommunikasjon". Utvalget har forsøkt å få PT med på en tolkning som begrenser "betalte meldinger" til å bety for eksempel betalt reklame eller tilsvarende betalte budskap. Men PT fastslår at forbudet gjelder meldingsformidling mot betaling uansett innhold. Poenget er at amatørband ikke kan brukes til noen form for kommersiell virksomhet. Vi antar likevel at man fortsatt kan få refusjon av faktiske utgifter i forbindelse med oppdrag, men her gjenstår arbeid for NRRL med å finne en praksis som gruppene kan leve med innenfor forskriften.

Den andre begrensningen i § 7 er mot krypterte meldinger. Her ser ikke PT noen problemer med de modulasjoner og koder som benyttes i dag. Hvorvidt koder er åpne eller proprietære er ikke av betydning så lenge utstyret er utbredt og allment tilgjengelig.

Det er også verdt å merke seg at det nå ikke er begrensninger på innholdet av det som sendes utover det som reguleres av andre lover. Det er heller ikke et forbud mot formidling av meldinger for tredjepart, så her vil vi ikke ha problemer i forhold til sambandstjenesten.

7 FORHOLDET TIL POST OG TELETILSYNET

PT er tilsynsmyndighet for amatørradio, og rett instans for å hjelpe oss med tolkningen av regelverket. De viktigste forholdene til forskriften er behandlet i eget avsnitt.

Den nye forskriften gir mer rom enn tidligere for ulike tolkninger og praksis. Ut fra drøftinger med PT er det klart at innenfor rammene av forskriften kan NRRL sette normer gjennom den praksisen vi etablerer. Men PT kan ikke skille mellom NRRL-medlemmer og andre amatører i forhold til forskriftene. Det betyr at PT ikke vil gripe inn overfor grupper utenfor NRRL.

Det er en positiv dialog mellom NRRL og PT som det er viktig å bevare, ikke minst i forhold til sambandstjenesten. Hvis spørsmål oppstår i gruppene skal disse rutes til NRRL gjennom sambandsleder, og NRRL tar dette videre med PT etter behov.

Vi regner med at det etter hvert etableres en praksis for sambandstjenesten som blir nedfelt i våre egne regler og som er i overensstemmelse med det PT's forståelse av forskriften.

8 FORHOLDET TIL POD OG BEREDSKAPSPLANENE

Ikke minst takket være "inside" kontakter og noen vellykkede demonstrasjoner av hva vi kan, så har vi en god kontakt med Politidirektoratet (POD). POD ønsker at NRRL sambandstjenesten skal være en del av landets beredskap.

Det er viktig at vi gjennom sambandslederne holder kontakten med POD og etter hvert får synliggjort hva vi kan og hvilke ressurser vi har i ulike områder. Dette bør være en prioritert aktivitet for sambandslederne.

I 2010 var NRRL sambandstjenesten sterkt involvert både i planlegging og som deltager i øvelse TYR. Dette er den store øvelsen som POD arrangerer årlig, og vår deltagelse bør bli en tradisjon her.

9 NRRL SAMBANDSTJENESTEN - RAMMEVERK

9.1 ORGANISERING

NRRL sambandstjenesten foreslås organisert gjennom:

- Medlemskapet i FORF
- NRRLs oppnevnte sambandsledere
- Lokale sambandsledere
- Retningslinjer for NRRL sambandstjenesten
- Retningslinjer for sambandstjenesten i lokale grupper
- Instruksjer for sambandsledere
- Et system for opplæring og trening av ledere og deltagere
- Et system for rapportering fra lokale grupper
- Et system for økonomisk støtte til sambandstjenesten

Med begrepet "lokale grupper" menes både enkeltgrupper av NRRL og sambandsgrupper opprettet i samarbeid mellom flere enkeltgrupper.

9.2 NRRL SAMBANDSLEDERE

NRRLs sambandsledere vil ha en sentral rolle i sambandstjenesten og må ivareta en rekke funksjoner som går utover det tidligere sambandsmanager har hatt. Ved siste oppnevning av sambandsmanager ble løsningen en gruppe på tre personer bestående av en koordinator og to operative ledere for hhv. Sør-Norge og Nord-Norge tilsvarende de to HRS-områdene.

Oppgavene til sambandslederne vil være så omfattende, og kontinuerlig tilstedeværelse så viktig at utvalget i utgangspunktet ville foreslå å oppnevne to sambandsledere. De faste oppgavene kan da fordeles mellom de to, og de vil ellers vikariere for hverandre etter behov. Ved å ha to operative ledere geografisk fordelt har vi kanskje tatt fram en ordning som har vært brukt før. Men hovedhensikten er å fordele arbeidet slik at det blir overkommelig å påta seg vervene.

Den nåværende ordningen med koordinator og to operative sambandsledere synes å fungere godt, men de bør selv evaluere gjennom dette året (2011) om dette er en modell som er hensiktsmessig og som bør opprettholdes. Den er ikke behandlet i utvalget.

Hovedoppgaver for sambandsledere er:

- Administrere sambandstjenesten gjennom kontakt med gruppene, hovedstyret og generalsekretæren
- Bistå gruppene med å opprette lokale sambandsopplegg og godkjenne disse
- Vedlikeholde retningslinjer og instruksjer etter behov gjennom forslag til hovedstyret
- Representerer NRRL i FORF og delta på FORFs samlinger og møter
- Forestå søknader om offentlige midler til sambandstjenesten
- Saksbehandle søknader fra gruppene og innstille til vedtak i hovedstyret
- Utarbeide budsjett og årsplaner for sambandstjenesten
- Være ansvarlig for undervisningsopplegg i sambandstjenesten

- Være kontaktpunktet mot offentlige etater i saker som vedrører sambandstjenesten

Dette må bli detaljert beskrevet i instruksen. Som en ser er arbeidet omfattende og vil kreve mye av sambandsleder. Det må påregnes at sambandsleder vil trenge et større budsjett enn i dag for å kunne dekke de forventede aktiviteter. (Se eget avsnitt om kostnader).

9.3 INSTRUKSER FOR SAMBANDSLEDERE

Rapporten inneholder et forslag til instruks for NRRL administrativ sambandsleder og operative sambandsledere (se vedlegg 5). Det er nødvendig at de først utnevnte ledere er med på å finne en riktig utforming av instruksen som gir tilstrekkelig veiledning og styring og samtidig tilstrekkelig frihet.

9.4 SAMARBEIDENDE MANAGERE

Flere av NRRLs øvrige managere har ansvarsområder som er av betydning for sambandstjenesten. De viktigste av disse er:

- DIGITAL MANAGER
- MANAGER FOR DIGITALE KARTTJENESTER
- REPEATER OG NODEMANAGER
- UNDERVISNINGSMANAGER

Det er av stor betydning for sambandstjenesten at sambandslederne har et godt samarbeid med disse managerne. Sambandstjenesten er bruker av, og i stigende grad avhengig av amatørens infrastruktur, det vil si konvensjonelle repeatere i ulike bånd, cross-band repeatere, og ikke minst APRS-noder og I-Gates. For APRS-sporing er også tilgang på digitale kart avgjørende.

Det er foreslått at opplæring av sambandsledere og deltagere skal være obligatorisk, og da er undervisningsmanager en opplagt samarbeidspartner.

10 SAMBANDSTJENESTENS STRUKTUR

10.1 FORF

Selve sambandstjenesten utgjøres av de aktive, lokale deltakere i gruppene. Sambandstjenesten fungerer gjennom samarbeid med de aktuelle aktører i redningstjenesten, først og fremst de lokale redningssentralene i hvert politidistrikt, og de lokalt representerte FORF-organisasjonene.

Et viktig utgangspunkt er at NRRL skal være medlem av FORF. FORF har satset på at det skal være en koordinator i hvert politidistrikt som er kontaktpunkt for den lokale redningssentral hos politiet, og som skal ha oversikt over tilgjengelige FORF-ressurser i distriktet. Dette er en frivillig funksjon, og koordinator velges gjerne fra den dominerende organisasjon i det enkelte distrikt. Ankerpunktet for FORF-organisasjonene er da tenkt å være FORF distriktskoordinator. Dette vil fungere godt for sambandstjenesten i noen distrikt, men dårlig i andre.

Det er derfor ikke hensiktsmessig å definere i retningslinjene hvordan sambandstjenesten lokalt skal tilknyttes redningstjenesten. Det bør overlates til de enkelte grupper å finne den beste lokale samarbeidsformen.

10.2 GRUPPENE

Lokale grupper og/eller enheter er ryggraden i NRRL Sambandstjenesten. Der hvor det fremstår naturlig, kan det opprettes regionale sambandsgrupper på tvers av lokale grupper og fylkesgrenser, for å oppnå enheter med tilstrekkelig kompetanse og ressurser.

Gruppene organiserer sin sambandstjeneste i henhold til og innenfor rammen av retningslinjene. Gruppen eller enheten velger sambandsleder som er operativt ansvarlig, og som rapporterer til NRRL Operativ Sambandsleder.

Gruppen eller enheten setter opp et antall personer som har sagt seg villige og er interesserte i å delta i sambandstjenesten, etter en nærmere angitt beredskaps/varslingsplan.

Det er nødvendig å etablere en god relasjon til sitt politidistrikt, og sørge for at sambandstjenesten er med på politiets liste over frivillige ressurser. Dette betyr at navngitte personer står på politiets varslingslister, og at det er mulig å få tak i minst en av disse ved en utkalling til aksjon.

10.3 RETNINGSLINJER FOR SAMBANDSTJENESTEN

Detaljene i sambandstjenesten skal beskrives utfyllende i retningslinjene. Det må finnes oppdaterte retningslinjer for sambandstjenesten som helhet, og for de lokale sambandsgruppene. Retningslinjene skal sette rammebetingelsene for sambandstjenesten, og samtidig gi rom for nødvendige lokale tilpasninger.

Rapporten inneholder to forslag til sentrale retningslinjer for sambandstjenesten som i utgangspunktet beskriver to forskjellige tilnærminger til tjenesten.

Forslag 1 beskriver NRRL SAMBANDSTJENESTEN og forholder seg til redningstjenesten slik vi er vant til (vedlegg 4).

Forslag 2 beskriver NASJONALT BEREDSKAPSSAMBAND og forholder seg til landets beredskap for krise og katastrofehåndtering.

I tillegg finnes et forslag til retningslinjer for lokale grupper og enheter (vedlegg 6).

De forslagene til retningslinjer som er vedlagt denne rapporten er ment som et utgangspunkt for videre tilpasning. Det bør gjøres en jobb med disse forslagene basert på sambandslederens og gruppenes erfaringer i løpet av dette året (2011).

11 KRAV TIL DELTAKERNE

11.1 GRUNNLEGGENDE KRAV

NRRLs sambandstjeneste skal være i stand til å gå inn i redningstjenesten på lik linje med andre FORF-grupper ved aksjoner av ulike slag. Det forventes da at hver enkelt deltaker skal ha en grunnleggende kunnskap om å ta vare på seg selv og sitt utstyr, kunnskap om hvordan redningstjenesten fungerer, og kjennskap til hvordan andre innsatsgrupper er organisert og opererer. Deltakerne skal også kunne håndtere det radiotekniske og det sambandsmessige, og kjenne sin oppgave.

Utvalget mener at deltakerne i sambandstjenesten skal fylle noen formelle krav som ikke er stilt tidligere:

1. Deltaker i NRRL sambandstjenesten skal være medlem i NRRL.
2. Deltaker i NRRL sambandstjenesten skal ha gjennomgått grunnleggende opplæring i sambandstjeneste og ha kursbevis for dette.
3. Deltaker i NRRL sambandstjenesten som skal rykke ut i felt skal ha dokumentert grunnleggende opplæring i førstehjelp og i å ta vare på seg selv.
4. En lokal sambandsleder skal ha særlig god kunnskap som nevnt ovenfor, og i tillegg ha oversikt over egne ressurser og mannskap, og kjennskap til hva som finnes hos nabogrupper.

Det skal likevel ikke være slik at formelle krav hindrer en gruppe i å gjennomføre et reelt redningsoppdrag. Når det gjelder å redde liv og helse bruker man de ressurser som er tilgjengelig og gjør det beste ut av det, men uten å sette seg selv i en situasjon der man trenger hjelp.

11.2 OPPLÆRINGSPROGRAM

For å kunne stille slike krav til deltakerne må NRRL ha et opplegg for planmessig opplæring av sambandsledere og deltakere. Opplæring kan gjøres både sentralt og lokalt, og bør omfatte samarbeide med andre FORF-grupper som har aktuelle kursopplegg.

Et vesentlig spørsmål vil være hvordan kostnadene til dette skal dekkes inn. Denne opplæringen vil kunne omfatte svært mange medlemmer, og det vil være avgjørende at kostnadene kan begrenses og fordeles på en akseptabel måte. (Kostnader er behandlet i eget avsnitt).

11.3 BEREDSKAP

Det har vært snakket mye om beredskap i forbindelse med sambandstjenesten. Utvalget finner ingen grunn til å innføre noen nye krav til beredskap så lenge vi er aktører innenfor den frivillige redningstjenesten. Det er for alle deltakere fra alle grupper i FORF slik at man stiller opp hvis man kan, og det er den enkelte som til enhver tid avgjør om man kan. Det vil være slik at systemet fungerer dersom tilstrekkelig mange deltar i tjenesten og alle får beskjed ved utkalling. Et system for dette må opprettes lokalt.

11.4 UNIFORMERING OG MERKING

Det er viktig at NRRLs samband etter hvert blir synlig og gjenkjennelig gjennom merking og uniformering. Det vil bli obligatorisk at våre mannskaper bærer godkjent uniformering i forbindelse med sambandsoppdrag og øvelser. Uniformeringen må ha NRRLs sambandslogo og teksten "NRRL samband", eller "NRRL sambandsleder".

NRRL bør følge opp praksisen med å selge egnede uniformseffekter til sambandsbruk, men de eksisterende må skiftes ut med typer som er ihht. standarder for den aktuelle bruken.

11.5 SAMBANDSHÅNDBOK for GRUPPENE

Det anbefales at NRRL utarbeider en ny sambandshåndbok for gruppene. Denne bør være kortfattet og konsis, og være tilgjengelig som nedlasting fra NRRL-web. Innholdet bør som utgangspunkt dekke:

- Instruks for sambandsleder
- Oversikt over funksjoner i sambandstjenesten
- Oversikt over opplæring
- Oversikt over NRRLs ressurser
- Oversikt over mulige samarbeidspartnere
- Oversikt over mulige oppdragsgivere
- Forslag til oppgaver og utstyr
- Forslag til øvingsopplegg

Håndboken skal være egnet både for grupper som vurderer å opprette en sambandstjeneste og for grupper som har etablert en sambandstjeneste.

11.6 SAMBANDSOPPDRAG, TRENING OG ØVELSER

Vellykkede sambandsoppdrag forutsetter ikke bare opplæring men også trening. Reelle sambandsoppdrag kan normalt ikke dekke dette behovet godt nok, så deltagelse i fellesøvelser og organisering av egne øvelser er viktig.

NRRL skal tilby gruppene maler for øvelser som kan tilpasses ut fra lokale forhold. De enkelte gruppene bør ha de beste forutsetningene for å lage gode øvelser ut fra egne behov.

Samband i forbindelse med idrettsarrangement og andre kulturaktiviteter skal etterstrebtes og defineres som trening for nødsamband.

11.7 INFRASTRUKTUR OG MIDLERTIDIGE OPPSETT

Amatørenes infrastruktur er en vesentlig ressurs og ofte en forutsetning for en vellykket aksjon eller oppdrag.

Denne infrastrukturen omfatter faste analoge og digitale repeatere og APRS-noder, i-gates, gruppestasjoner og private faste stasjoner. Siste tilvekst er faste APRS-

kartservere. Spesielt bør nevnes at muligheten for cross-band repeatere er unik for amatørene.

Når man ser dette i sammenheng med klubbens portable repeatere og noder og det portable og bærbare utstyret som den enkelte og klubbene har, så utgjør dette en formidabel ressurs og et potensial for å tilby redningstjenesten og andre oppdragsgivere tjenester som ingen andre kan skaffe, i hvert fall ikke på kort tid.

Radiodekning er ofte den viktigste suksessfaktoren i et sambandsoppdrag eller sporingsoppdrag, og dette bør gruppene ta utgangspunkt i når de planlegger en sambandstjeneste.

12 EKSISTERENDE NØDSAMBANDSLØSNINGER

Arbeidet med å kartlegge eksisterende sambandsopplegg ble ikke fullført. Dels var dette et langt større arbeid enn antatt, og dels var terrenget i rask endring undervegs. Det er tatt med noen eksempler i vedlegg 8. En god del informasjon kan hentes fra gruppenes sambandsrapporter som finnes i dag.

Det ligger en stor mulighet til å få denne oversikten bedre gjennom å etablere et enkelt rapporteringssystem på web. Informasjonen som bør komme fram er forslagsvis:

- Organisering
- Antall medlemmer
- Ferdigheter
- Aktivt samarbeid med hvem
- Nødsambandsoppdrag senere år
- Andre sambandsoppdrag
- Deltagelse i fellesøvelser
- Egne øvelser
- Utstyr
- Økonomi

Det som uten videre kan leses ut av tilgjengelig informasjon er at gruppene har svært ulike forutsetninger, aktiviteter og prioriteringer. Det må tas hensyn til dette når man utformer retningslinjer og instruksjoner slik at ikke disse hindrer gruppene i å utvikle sine sambandsopplegg.

Det synes ikke hensiktsmessig å bruke store ressurser på å detaljere situasjonen for alle gruppene som er mer eller mindre etablerte med sambandstjeneste. Den viktigste konklusjonen som kan trekkes ut er at hver gruppe eller hvert område har unike og ulike forutsetninger internt og eksternt for å drive en sambandstjeneste. Derfor vil ikke utvalget legge sterke føringer på hva den enkelte gruppe skal gjøre, hvordan, og for hvem. Dette skal hver gruppe få utvikle selv innenfor noen rammer og betingelser som er definert i retningslinjene for NRRL sambandstjenesten.

13 SAMBANDSTJENESTENS ØKONOMI

13.1 TILGANG PÅ MIDLER

NRRL som organisasjon har begrensede inntektsmuligheter utover det medlemmene betaler i kontingent. Selv om det skulle være enighet om at sambandstjenesten er en viktig del av virksomheten, så kan vi ikke bruke en uforholdsmessig stor del av kontingentpengene til den. Vi vet at de som deltar i sambandstjenesten av egen interesse allerede bruker en god del av egne midler til utstyr, transport og annet for å være med. Vi kan ikke uten videre pålegge den enkelte økte utgifter for å bidra.

13.1.1 OFFENTLIGE MIDLER

Hvis vi mener at sambandstjenesten er av verdi for allmennheten, så er det rimelig å forvente offentlige bidrag til økonomien.

NRRL har gjennom mange år etter søknad fått en del av de offentlige midlene som bevilges til den frivillige redningstjenesten fra justisdepartementet. Det har i liten grad vært sammenheng mellom søknadsbeløpet og tildelingen fra år til annet, men vi har alltid fått vesentlig mindre enn det søkte beløpet. I de senere år ser beløpet ut til å ha blitt fastsatt til 200 000 kr. Hvorvidt en oppgradering av sambandstjenesten vil føre til økte offentlige bidrag er usikkert, men det er nok nødvendig å levere en etterspurt tjeneste av en viss kvalitet hvis vi har ambisjoner om å få en større del av potten.

Det vil være verdt å undersøke om andre offentlige midler kan være tilgjengelige for NRRL. Det finnes muligheter for å søke prosjektmidler fra ulike departement og støtteordninger, men det vil kreve en del arbeid i å utrede dette nærmere.

13.1.2 FORDELING AV OFFENTLIGE MIDLER INNEN NRRL

Hittil har midlene fra justis vært fordelt til gruppene skjønnsmessig etter søknad, og i hovedsak gått til utstyr som formelt skal være NRRLs eiendom. Utvalget mener at NRRL vil måtte beholde en del av disse midlene sentralt for å dekke fellesutgifter. Dessuten bør det være noe mer styring med hva midlene brukes til i gruppene hvis vi skal oppnå en mer enhetlig sambandstjeneste og større fokus på opplæring.

Sambandslederne må ha en stor del av ansvaret for å følge opp søknader om sambandsmidler gjennom kjennskap til aktiviteten i gruppene slik den framkommer i gruppens rapporter.

13.1.3 LOKALE MIDLER I GRUPPENE

Gruppene har lokalt kunnet søke om kommunale og fylkeskommunale bidrag, men tilgangen på penger synes stadig å minske. Det gjelder også bidrag fra næringslivet som stort sett har forsvunnet for lenge siden. Et unntak er Gjensidigefondet som i de siste årene har gitt betydelige midler til ulike formål, og der Tromsø har lykket i å få prosjektmidler til sambandstjenesten.

Det ligger også et visst potensial i grasrotmidlene fra Norsk tipping som kanskje kan bety noe for større grupper dersom man legger arbeid i markedsføring.

Ellers har flere grupper en viss godtgjørelse i forbindelse med samband ved ulike arrangement. Forutsetningen er at virksomheten ikke kan kalles kommersiell i forhold til bruk av frekvenser, og at den formelt betegnes som sambandsøvelse der gruppen mottar dekning av utgifter.

Det er viktig at gruppene er klar over og følger opp mulighetene for dekning av utgifter i forbindelse med ulike rednings- og leteaksjoner i offentlig regi. Her er regelverket og skjemaveldet urokkelig, og gruppene må kunne dette. Dette må være en del av opplæringen til sambandsledere. Det er mye penger å tape dersom man ikke bruker dette systemet.

Nylig er det blitt avklart av sambandslederne at godtgjørelse for bruk av utstyr og infrastruktur i forbindelse med sporingstjeneste i redningsoppdrag er mulig. Dette er ikke bekreftet på plass ennå, men følges opp av sambandslederne. Det må presiseres at dette er godtgjørelse for reelle kostnader til drift av utstyr og infrastruktur som ikke skal være i konflikt med forskriftenes bestemmelse om betalt meldingstjeneste.

13.2 UTGIFTSSIDEN

13.2.1 NRRLs KOSTNADER SENTRALT

NRRLs kostnader vil gå til tre hovedområder:

Sambandsledere:

- Møte- og reisevirksomhet for sambandsledere i FORF-sammenheng og i offentlig sammenheng
- Sambandslederens besøk i gruppene
- Sambandslederens deltagelse i forbindelse med større øvelser som TYR

Ved å benytte elektroniske møter mellom sambandslederne vil man kunne få en vesentlig reduksjon av reiseutgiftene.

Opplæring:

- Utarbeide og vedlikeholde kursopplegg og materiell for grunnkurs og for sambandslederkurs
- Avholde sentrale kurs for lokale sambandsledere

13.2.2 GRUPPENES KOSTNADER LOKALT

Den enkelte gruppe vil måtte regne med at en aktiv sambandstjeneste er en betydelig utgiftspost. Det vil trenge midler til anskaffelse og fornyelse av:

- Radioutstyr inkl. portable repeatere
- Antenner, master og kabler
- Batterier og andre strømkilder
- Transportutstyr (kister og sekker)
- Merkeutstyr (obligatoriske vester ved redningsaksjoner, eventuelt skilt og plakater i forbindelse med andre oppdrag)
- Sporingutstyr (trackere, digipeatere og kartserver, kart)
- Personlig utstyr (bekledning, sekker, turutstyr)

Av dette kan man anta at personlig utstyr og bekledning må betales av den enkelte. Ellers er det avhengig av gruppens inntektsmuligheter hvilket nivå man kan legge seg på.

Mange grupper vil ha en del egnet radioutstyr, antenner og annet som allerede er anskaffet enten for egne midler eller gjennom tilskudd fra NRRL. Hvis man for beregning av kostnadene antar at utstyret har en gjennomsnittlig levetid på fem år vil man få en avskrivningskost på 20 % av verdien pr. år. Dette anslår behovet for midler til vedlikehold og fornyelse av utstyr i gruppene. I tillegg kommer midler til utvidelse av utstysbeholdningen.

Det er ikke utvalgets oppgave å bestemme hvordan NRRL skal disponere sine sambandsmidler, men man vil anbefale at prioriteringen tar hensyn til muligheten for å fremme aktivitet og rekruttering i gruppene.

Utvalget begynte på en tallfesting av utgiftene, men har ikke kommet i mål med dette. En tilnærming vil være å se på reisebehovet til sambandslederne, både sentrale og lokale i forbindelse med nødvendige møter, kurs og større øvelser. Sambandslederne bør utarbeide et budsjett i første omgang.

14 FORSIKRINGER

Deltagere i sambandstjenesten kan være utsatt for tap og/eller skade som ikke nødvendigvis er dekket av forsikringer som gruppen eller den enkelte deltager har. Både tap av og skade på ting samt personskader må tas med i betraktning.

Forsikringer er aktuelle i forbindelse med sambandstjenestens innsats i:

- Offentlig organisert rednings- og leteaksjon
- Offentlig søk etter antatt omkomne
- Frivillige aksjoner
- Offentlige øvelser
- Frivillige øvelser i FORF-sammenheng
- Frivillige øvelser i grupperegi

14.1 PERSONSKADE

Lov om folketrygd vedrørende yrkesskadedekning er oppdatert til å gjelde våre mannskaper i noen av disse tilfellene:

§ 13-3. Yrkesskade

Med yrkesskade menes en personskade, en sykdom eller et dødsfall som skyldes en arbeidsulykke som skjer mens medlemmet er yrkesskadedekket, se §§ 13-6 til 13-13.

Som arbeidsulykke regnes en plutselig eller uventet ytre hending som medlemmet har vært utsatt for i arbeidet. Som arbeidsulykke regnes også en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommende arbeid.

Belastningslidelser som over tid har utviklet seg i muskel-/skjelett-systemet, regnes ikke som yrkesskade. Det samme gjelder lidelser som har utviklet seg som følge av psykiske påkjenninger eller belastninger over tid.

Som personskade regnes også skade på protese og støttebandasje.

§ 13-9. Medlemmer som utfører branntjeneste, redningstjeneste e.l.

Følgende medlemmer er yrkesskadedekket:

- de som er utskrevet til tjeneste i brannvesenet etter brann- og eksplosjonsvernloven § 17*
- de som på forlangende eller tilsigelse yter hjelp etter brann- og eksplosjonsvernloven § 5*
- de som er knyttet til en organisasjon, en forening eller lignende som driver redningstjeneste.*
- de som søker å redde andre menneskers liv eller avverge store kulturelle eller materielle tap.*

Medlemmer som nevnt i første ledd bokstavene a og b er yrkesskadedekket mens de utfører pålagt tjeneste eller hjelp, eller deltar i organiserte øvelser eller vakttjeneste.

Medlemmer som nevnt i første ledd bokstav c er yrkesskadedekket mens de deltar i redningsaksjoner, organiserte øvelser, vakttjeneste eller lignende.

Medlemmer som nevnt i første ledd bokstav d er yrkesskadedekket mens de deltar i redningsvirksomheten.

Vi ser at yrkesskadedekning gjelder for oss i sambandstjenesten mens vi deltar i redningsaksjoner og organiserte øvelser. Det vil nok være ulike tolkninger av begrepet "organiserte øvelser", og NRRL bør utarbeide noen retningslinjer for dette. Dette spørsmålet gjelder alle FORF-organisasjonene og bør tas opp i FORF.

Det er selvfølgelig også her krav til hvordan en skade skal registreres og meldes for at ordningen skal tre i kraft. Man må også dokumentere at hver deltager er listet i sambandstjenesten, og at man er utkalt av noen med myndighet til dette. Sambandsledere må ha kunnskap om dette.

I de tilfeller der yrkesskadedekning ikke gjelder er vi overlatt til folketrygden generelt og våre eventuelle egne forsikringer. Her bør gruppene sjekke hva slags forsikringsdekning de eventuelt har som kan vedrøre personskade. Den enkelte deltager bør også vite hva slags dekning han/hun har for personskade i egne forsikringer gjennom jobb eller privat. Det er trolig ikke vanlig å vite dette.

14.2 TAP OG SKADE PÅ TING

Det er heldigvis mer vanlig at utstyr blir borte eller skadet enn at redningsmannskaper skades. Under aksjoner og organiserte øvelser vil man gjennom korrekt levert tap og skademelding kunne få erstattet faktiske tap. Det er ikke sikkert at dette gjelder under samme forutsetninger som når yrkesskadedekning gjelder. NRRL bør undersøke reglene nærmere.

Når det oppstår tap/skade på utstyr som ikke kan dekkes av det offentlige, så blir det igjen spørsmål om hvilken dekning gruppene og den enkelte har. Spesielt er det lurt å studere "den lille skriften", altså forsikringsvilkårene, og se etter unntak og begrensninger. Noen av de andre FORF-organisasjonene har hatt store problemer med å oppnå tilfredsstillende vilkår hos forsikringsselskapene.

Det kan vurderes å undersøke om kollektive forsikringsavtaler for NRRL-medlemmer kan være en mulighet.

Utvalget mener at NRRL bør ta inn en veiledning om forsikring i retningslinjene for gruppene.

15 SAMBANDSTJENESTEN PÅ NRRL-WEB

Under forutsetning av at NRRLs websider fungerer som man ønsker, fremmes følgende forslag til hvordan sambandstjenesten kan bruke www.nrnl.no.

- Sambandstjenesten skal ha egne websider under www.nrnl.no
- Sambandsledere har ansvaret for at websidene er oppdaterte og holdes levende
- Det skal være lett å finne en overordnet beskrivelse av NRRL sambandstjenesten
- Nyheter og rapporter fra gruppenes aktiviteter legges inn fortløpende
- Retningslinjer og instruksjoner skal finnes som dokumenter til nedlasting
- Opplæringsmateriell skal finnes som dokumenter til nedlasting
- Aktivt sambandsforum for gruppene

Det er videre ønskelig at årsrapporter og aksjonsrapporter fra gruppene kan leveres online, helst som skjema til utfylling, men i det minste ved opplasting av dokumenter.

På litt lengre sikt kan man se for seg at opplæring av deltagere i sambandstjenesten kan foregå som et web-kurs.

Det vil for sambandstjenesten som for andre av våre aktiviteter være en utfordring i å holde websidene oppdaterte. Det får være opp til sambandslederne å finne hensiktsmessige rutiner for dette slik at arbeidsmengden begrenses.

NRRL administrativ sambandsleder skal være ansvarlig for kvaliteten på den sambandsinformasjonen som finnes på NRRL-web.

16 DELTAGELSE I NORGES KRISEBEREDSKAP

16.1 GENERELT

Utvalget tror at dette har et potensial, og at det ikke er direkte koblet til redningstjenesten. Dette sorterer ikke under FORF, men er en alternativ mulighet for sambandstjeneste i gruppene.

Dette er noe som kan etableres mellom lokal gruppe og kommune eller fylke.

Vedlegg 3 handler om kommunal kriseberedsskap, og vedlegg 7 er et detaljert forslag til retningslinjer for et nasjonalt beredskapssamband.

16.2 IUA – INTERKOMMUNALE UTVALG MOT AKUTT FORURENSNING

Forurensningsberedskapen i Norge er organisert i 34 interkommunale utvalg (regioner) mot akutt forurensning (IUA). Beredskapen dekker akutt forurensning både på sjø og land. De ulike regioner i IUA forsøker nå med vekslende resultat å arrangere større øvelser for å teste og øve denne beredskapen.

Dette åpner en mulighet for at Sambandstjenesten kan bli en del av beredskapen mot forurensning gjennom IAU. Man vil se mange av de samme oppgavene og utfordringene som vi kjenner fra redningstjenesten.

Det foreslås at deltagelse i IAU vurderes nærmere som en del av sambandstjenesten.

17 HVA MED TETRA?

Det digitale nødnett basert på TETRA er et godt og fleksibelt sambandssystem der det har dekning. Lokal dekning er mulig å opprette med portabelt utstyr. Det investeres enorme beløp i utbygging og drift av nødnett, og for politikerne er det kanskje vanskelig å tenke seg at dette ikke skal dekke alle behov for nødsamband overalt.

Det er likevel grunn til å vente at prisen likevel begrenser utbredelsen og bruken i kommende år. Stamutbyggingen av TETRA vil ikke gi god dekning i "grisgrendte strøk". Slik samfunnet fungerer i dag vil nok tilleggsdekning tvinges fram hver gang det skrives store oppslag om at TETRA ikke fungerte i forbindelse med større ulykker.

TETRA kan bety noe for hvordan byråkratiet ser på våre tjenester, og i verste fall for tilgangen på midler. Men systemet vil trolig ikke ha noen praktisk betydning for vårt opplegg i overskuelig framtid.

Ingen vet i dag hvordan det digitale nødnett ender opp med hensyn til dekning og brukere. Alt tyder på at introduksjonen av "TETRA" ikke endrer behovet for våre tjenester i de fleste områder der vi ser et behov for våre tjenester i dag. Politidirektoratet er også klar over dette. Utvalget mener derfor at vi kan satse på sambandstjenesten uavhengig av nødnett.

18 MARKEDSFØRING AV NRRL SAMBANDSTJENESTEN

Det er et faktum at NRRL og sambandstjenesten er lite kjent både blant publikum og til dels innen frivillige og offentlige etater i dag. For å kunne oppnå deltagelse og finansiering må vi forbedre dette.

Sentralt må vi være synlige gjennom FORF, våre websider og gjerne gjennom media. Lokalt er det viktig at gruppene har god synlighet mot politiet, andre etater og samarbeidende FORF-organisasjoner. Og det innebærer også synlighet i form av merking av personell, utstyr og kjøretøy.

Innenfor redningstjenesten bygger vi tillit og skaper synlighet gjennom å levere nyttige tjenester. NRRL Sambandstjenesten er i en omstillings- og oppbyggingsfase. Vi utvider tilbudet av tjenester, og må kvalitetssikre det vi gjør. Det viser seg at ved å demonstrere hva vi kan, skaper vi behov og etterspørsel.

I forhold til pressedekning kan ting gjøres bedre enn det som er gjort til nå. Likevel skal man være tilbakeholdne med å gå ut med informasjon der politiet er involvert. Man har nylig sett tilfeller av at pressen fikk tak i og la ut APRS-kart under en aksjon. Dette er uheldig, og tiltak er iverksatt for å beskytte slik informasjon under reelle oppdrag.

19 VEDLEGG 1: FYLKESOVERSIKT**Dagens fylker**

Nummer	Fylkesnavn	Adm. Senter	Folketal	Areal	Ant. Kommuner	Målform	Ordfører	Parti	Fylkesmann
01	Østfold	Sarpsborg	267 039	4 181,56	18	bokmål	Ole Haabeth	Ap	Anne Enger
02	Akershus	Oslo	523 272	4 917,97	22	nøytral	Nils Aage Jegstad	H	Hans J. Røsjorde
03	Oslo	Oslo	568 809	453,98	1	nøytral	Fabian Stang	H	Felles med Akershus
04	Hedmark	Hamar	189 586	27 397,01	22	nøytral	Arnfinn Nergård	Sp	Sigbjørn Johnsen
05	Oppland	Lillehammer	183 851	25 192,01	26	nøytral	Audun Tron	Ap	Kristin Hille Valla
06	Buskerud	Drammen	253 006	14 909,92	21	nøytral	Roger Ryberg	Ap	Kirsti Kolle Grøndahl
07	Vestfold	Tønsberg	227 798	2 223,71	14	bokmål	Per-Eivind Johansen	H	Mona Røkke
08	Telemark	Skien	167 102	15 299,19	18	nøytral	Gunn Marit Helgesen	H	Kari N. Larsen
09	Aust-Agder	Arendal	106 842	9 156,93	15	nøytral	Laila Øygarden	Ap	Svein Åril
10	Vest-Agder	Kristiansand	166 976	7 276,23	15	nøytral	Thore Westermoen	KrF	Ann-Kristin Olser
11	Rogaland	Stavanger	416 943	9 377,72	26	nøytral	Tom Tvedt	Ap	Harald Thune
12	Hordaland	Bergen	465 817	15 460,42	33	nynorsk	Torill S. Nyborg	KrF	Svein Alsaker
14	Sogn og Fjordane	Leikanger	106 389	18 622,79	26	nynorsk	Nils R. Sandal	SP	Oddvar Flæte
15	Møre og Romsdal	Molde	247 933	15 121,04	36	nynorsk	Olav Bratland	H	Ottar Befring
16	Sør-Trøndelag	Trondheim	284 773	18 847,50	25	nøytral	Tore O. Sandvik	Ap	Kåre Gjønnes
17	Nord-Trøndelag	Steinkjer	130 192	22 412,33	24	nøytral	Gunnar Viken	H	Inger Lise Gjerv
18	Nordland	Bodø	235 124	38 456,08	44	nøytral	Mariette Korsrud	Ap	Ola Bjerkaas

19	Troms	Tromsø	155 061	25 877,36	25	nøytral	Terje Olsen	H	Svein Ludvigsen
20	Finnmark	Vadsø	72 560	48 617,73	19	nøytral	Runar Sjøstad	Ap	Gunnar Kjønnøy

20 VEDLEGG 2: POLITIDISTRIKTER

Det er 27 politidistrikter i Norge pr. september 2009.

[Agder politidistrikt](#)

Agder politidistrikt har 27 politistasjoner og lensmannskontorer. Hovedkontoret er i Kristiansand.

[Asker og Bærum politidistrikt](#)

Politidistriktet har to politistasjoner og har hovedkontor i Sandvika.

[Follo politidistrikt](#)

Follo politidistrikt har 13 politistasjoner og lensmannskontorer og har hovedkontor på Ski.

[Gudbrandsdal politidistrikt](#)

Politidistriktet har 10 politistasjoner og lensmannskontorer og har hovedkontor på Lillehammer.

[Haugaland og Sunnhordland politidistrikt](#)

Politidistriktet har 12 politistasjoner og lensmannskontorer, og har hovedsete i Haugesund.

[Hedmark politidistrikt](#)

Hedmark Politidistrikt har 21 politistasjoner og lensmannskontorer og har hovedkontor på Hamar.

[Helgeland politidistrikt](#)

Politidistriktet har 11 politistasjoner og lensmannskontorer og har hovedkontor i Mosjøen.

[Hordaland politidistrikt](#)

Politidistriktet har 29 politistasjoner og lensmannskontorer og har hovedkontor i Bergen.

[Midtre Hålogaland politidistrikt](#)

Politidistriktet har 17 politistasjoner og lensmannskontorer og har hovedkontor i Harstad.

[Nordmøre og Romsdal politidistrikt](#)

Politidistriktet har 14 politistasjoner og lensmannskontorer og har hovedkontor i Kristiansund.

[Nordre Buskerud politidistrikt](#)

Nordre Buskerud Politidistrikt består av 10 politistasjoner og lensmannskontorer og har hovedkontor på Hønefoss.

[Nord-Trøndelag politidistrikt](#)

Politidistriktet er inndelt i 21 lensmannsdistrikter og har hovedkontor i Steinkjer.

Oslo politidistrikt

Oslo politidistrikt har fem politistasjoner og har hovedkontor på Grønland.

Rogaland politidistrikt

Rogaland politidistrikt omfatter 22 politistasjoner og lensmannskontorer, og har hovedkontor i Stavanger.

Romerike politidistrikt

Romerike politidistrikt har 11 politistasjoner og lensmannskontorer, og har hovedsete på Lillestrøm.

Salten politidistrikt

Politidistriktet består av 10 politistasjoner og lensmannskontorer og har hovedkontor i Bodø.

Sogn og Fjordane politidistrikt

Sogn og Fjordane Politidistrikt har 23 politistasjoner og lensmannskontorer og har hovedkontor i Florø.

Sunnmøre politidistrikt

Politidistriktet har 12 politistasjoner og lensmannskontorer og har hovedkontor i Ålesund.

Sysselemanden på Svalbard

Sysselemanden er den norske regjeringens øverste representant på Svalbard. Sysselemanden har myndighet på lik linje med en politimester, herunder påtalemyndighet for Svalbard.

Søndre Buskerud politidistrikt

Søndre Buskerud Politidistrikt har 11 politistasjoner og lensmannskontorer og har hovedkontor i Drammen.

Sør-Trøndelag politidistrikt

Politidistriktet har 21 politistasjoner og lensmannskontorer og har hovedkontor i Trondheim.

Telemark politidistrikt

Politidistriktet har 18 politistasjoner og lensmannskontorer og har hovedsete i Skien.

Troms politidistrikt

Troms Politidistrikt har 11 politistasjoner og lensmannskontorer og har hovedkontor i Tromsø.

Vestfinnmark politidistrikt

Vest-Finnmark Politidistrikt har åtte politistasjoner og lensmannskontorer og har hovedkontor i Hammerfest.

Vestfold politidistrikt

Vestfold Politidistrikt har 12 politistasjoner og lensmannskontorer, og har hovedsete i Tønsberg.

Vestoppland politidistrikt

Politidistriktet har 13 politistasjoner og lensmannskontorer, og har hovedsete på Gjøvik.

Østfinnmark politidistrikt

Østfinnmark Politidistrikt har 11 politistasjoner og lensmannskontorer, og har hovedsete i Kirkenes.

Østfold politidistrikt

Politidistriktet har 11 politistasjoner og lensmannskontorer, og har hovedsete i Sarpsborg.

21 VEDLEGG 3 KOMMUNAL KRISEBERDSKAP

NOU 2001: 31

Når ulykken er ute

3.2 Kommunal katastrofeberedskap

I dette avsnitt beskrives noen overordnede trekk ved kommunal kriseberedskap, herunder den rolle som fylkesmannen er tillagt ved katastrofer og omfattende kriser i fredstid. Slike kriser kan oppstå som følge av ulykker, uværssituasjoner eller andre påkjenninger. Enten de rammer enkeltkommuner eller større geografiske områder, kan krisesituasjonene medføre alvorlige forstyrrelser i viktige samfunnsfunksjoner og føre til omfattende materielle ødeleggelser.

Kommunale oppgaver i en krisesituasjon kan blant annet omfatte å:

- opprettholde kommunale funksjoner og tjenesteytelser og sikre nødvendige forsyninger
- informere publikum og media
- bistå politiet med evakuering og innkvartering av skadde personer og ved behov for materielle ressurser og kompetanse
- gjennomføre oppryddingsaksjoner og tiltak for å beskytte miljøet
- verne kulturhistoriske verdier
- bidra til å normalisere situasjonen

Kommunenes oppgaver og operative beredskap er nærmere omtalt i pkt. 4.2.4

Med mindre kommunen har inngått samarbeidsavtaler, for eksempel med andre kommuner har den som hovedregel ikke myndighet til å rekvirere ressurser utover egen organisasjon i en katastrofesituasjon, men den kan anmode fylkesmannen om bistand til å rekvirere ressurser ved behov. Kgl. res. av 12. desember 1997, Retningslinjer for regionalt samordningsansvar ved kriser og katastrofer i fred, har som formål å beskrive hvordan fylkesmannen skal utøve sitt samordningsansvar for krisehåndteringen på regionalt nivå, for å sikre optimale og koordinerte løsninger mellom alle aktørene i krisehåndteringen.

Behovet for samordning av krisehåndteringen kan oppstå når et organ på fylkesnivå eller kommune(ne) anmoder om det eller ikke makter å håndtere situasjonen alene. Behovet for samordning vil øke jo flere kommuner, etater og nivåer som deltar i krisehåndteringen.

Før en krise er oppstått skal fylkesmannen gjennom tilrettelegging, veiledning og tilsyn medvirke til at kommunene, fylkeskommunene og statlige regionale etater gjennomfører nødvendig kriseplanlegging. Når en krise har oppstått, omfatter fylkesmannens ansvar:

- etablering av gjensidig informasjon mellom fylkesmann, politimester, regional statsforvaltning, fylkeskommune og berørte kommuner når en krise har oppstått

- sammenkalling av fylkesberedskapsrådet for å skape enighet om hvilke tiltak som bør iverksettes. Ved uenighet mellom aktørene skal fylkesmannen aktivt bidra til å oppnå én felles løsning
- å legge saker der det ikke er enighet om hvilke tiltak som bør iverksettes eller hjemmelsgrunnlaget for et tiltak er uklart, frem for Justisdepartementet
- viderefremføring av ekstra ressurser til kommunene, samt avklaring av spørsmål fra/mellom kommunene, fylkeskommunen og den regionale statsforvaltningen

Fylkesmannen og myndighetene på sentralt nivå skal først og fremst ha en tilretteleggings- og støttefunksjon for den krisehåndteringen som skjer lokalt. Det er kommunenes behov som avgjør når slik samordning skal etableres. Fylkesmannens generelle ansvar i beredskapssammenheng er omtalt i **punkt 4.3.4**.

Om forholdet til redningstjenesten heter det følgende i retningslinjene til kgl. res. av 12. desember 1997:

Ved akutt fare for liv og helse er den nødvendige samordningen ivarettatt gjennom den offentlig organiserte redningstjenesten. . .

Redningstjenestens sentrale rolle dersom liv og helse er truet i krisesituasjoner, tilsier at fylkesmannen sørger for at aktuelle lokale redningsentraler og hovedredningsentralen blir underrettet når han har iverksatt samordningen. For alle krisesituasjoner gjelder at forhold som berører liv og helse for befolkningen har høyest prioritet.

Kommuner i områder der redningstjenesten har trådt i funksjon, må gi prioritet til redningsledelsens behov for ressurser til livbergende aksjoner. Kommunene vil imidlertid fortsatt være ansvarlig for tiltak innen egne ansvarsområder som ikke omfattes av redningsaksjonen. Kommunenes økonomiske ansvar for tiltak de iverksetter, endres ikke som følge av at redningstjenesten har trådt i funksjon.

4.2.4 Kommunenes ansvar

4.2.4.1 Primæransvaret

I tillegg til primærhelsetjeneste og brannvern, har kommunene ansvaret for en rekke andre viktige samfunnstjenester. Kommunene utgjør også fundamentet i det nasjonale planleggningssystemet. Det er samtidig et utgangspunkt at kriser skal løses på et lavest mulig nivå. De aller fleste kriser og katastrofer som oppstår vil ramme en kommune. Ut fra sitt daglige ansvar vil kommunene spille flere viktige roller i en krisesituasjon. Kommunene har derfor i svært stor grad gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) for å analysere det lokale risikobildet og konsekvensene ved ev. hendelser. Basert på slike analyser har de fleste kommuner gjennomført forebyggende og skadebegrensende tiltak, herunder beredskapsplanlegging innen konkrete fagområder, rutiner for å ivareta beredskapshensyn i samfunnsplanleggingen og kriseplanlegging.

4.2.4.2 Oppgaver i forhold til beredskap og kriseledelse

Typiske ansvarsområder for kommunen, relatert til samfunnskritiske oppgaver og krisebekjempelse, kan være (for sammenhengens skyld er også primærhelsetjeneste og brannvern tatt med):

Helse- og sosial omsorg:

- Forebyggende helsetjeneste
- Primærlegetjeneste inkl. legevaktordning
- Lokal legevaktsentral
- Smittevern
- Hjemmebasert omsorg
- Sykehjem
- Sosial omsorg
- Barnevern

Kommunalteknikk:

- Vegdrift, bruer og ferger
- Vannverk og ledningsnett (som eier)
- Fordeling av vann i kriser
- Renseanlegg for kloakk og ledningsnett
- Akutt forurensning
- Renovasjon

Brannvern:

- Forebyggende virksomhet
 - Brannsyn
 - Informasjon
 - Feiervesen
- Brannberedskap med vaktordninger, utrykningsstyrker og utstyr
- Ulykkesberedskap for akutte ulykker
 - Bilulykker
 - Togulykker
 - Farlig gods-ulykker
- Flyplasser har egen beredskapsstyrke for brannbekjempelse

Aktuelle beredskapsplaner i en kommune:

1. Beredskap ved forurenset drikkevann
2. Beredskapsplan ved langvarig strømbrudd, ev. rasjonering
3. Beredskapsplan ved ras og vegbrudd
4. Samlet beredskap ved større ulykker
5. Beredskap ved omfattende boligbranner og skogbrann
6. Beredskapsplan for rasjonering av matvarer
7. Smittevernplan
8. Beredskapsplan for rasjonering av oljeprodukter
9. Beredskapsplan for helse- og sosialtjeneste

I en krisesituasjon bør kommunen være forberedt på blant annet følgende oppgaver:

- ta hånd om skadde personer
- yte bistand ved evakuering
- innkvartering og forpleining
- forsyningsstøtte til redningsmannskaper
- informasjon til pårørende, befolkningen og media
- sikre helsemessig trygge næringsmidler, inklusiv drikkevann
- sikre nødstrøm ved strømstans
- gjennomføre regulerings- og rasjoneringstiltak

- rette opp skader på kommunikasjoner og andre anlegg
- rydde et skadested og yte en innsats for å beskytte miljøet
- verne kulturelle verdier

Kriseledelsesplanen vil være et systematisk styringsverktøy, og tar sikte på å koordinere og lede alle kommunale tiltak når en krise oppstår. Dette gjelder imidlertid kun kriseledelse på overordnet nivå i kommunen, og ikke på selve skadestedet.

Den som har faglig og operativt ansvar i den daglige drift, har det også normalt i en krisesituasjon, men linjeledelsen er beredt til å ta raskere beslutninger. Ledelsen kan også ved behov i hver enkelt situasjon utvides med de representanter fra de fagområder som normalt ikke sitter i kommunal ledelse. Dette kan gjelde for eksempel Heimevernet, e-verket og lignende.

I en effektiv kriseledelse har ordfører, eller den som representerer denne, utvidede fullmakter til å ta beslutninger som normalt tilligger kommunestyret. Kriseledelse er videre avhengig av at prosedyrer, sjekkpunkter, rapportskjemaer og lignende er standardisert og gjort kjent i organisasjonen.

Typiske oppgaver ivaretatt i en kriseledelsesplan:

- Informasjon til befolkningen og media
- Innkvartering av redningsmannskaper og evakuerte
- Forpleining
- Planlegging og gjennomføring av krisetiltak av lengre varighet (ut over akutfasen)

Kommunal og regionaldepartementet

Nyheit, 26.8.2009

Gode kriseberedskap krev godt kommunesamarbeid

Krava til kommunal beredskap vert skjerpa frå neste år. No oppmodar kommunal- og regionalminister Magnhild Meltveit Kleppa kommunane til å samarbeida om beredskap.

- Kommunane har eit grunnleggjande ansvar for innbyggjarane si tryggleik innanfor sine geografiske grenser. Når det kjem eit lovpålagt krav om kommunal beredskapsplikt frå nyttår, må kommunane gjennomføra ein analyse av risiko- og sårbarheit på tvers av sektorane. Men skal den beredskapen verte god i dei minste kommunane, er det naudsynt med samarbeid over kommunegrensene, sa statsråd Kleppa då ho onsdag opna ein beredskapskonferanse i Stavanger.

Kleppa viser til at mange kommunar allereie har systematisk og forpliktande samarbeid til eksempel om brannvern, og med naudetatane.

- Då blir det viktig at kommunane kan samarbeida og korleis dei kan utføra beredskapsplikta si, seier Kleppa.

Ho understrekar at kommunane er viktige berebjelkar i det norske beredskapsarbeidet.

- Kvar einaste store hending, anten det er naturkatastrofar, ulykker eller kriminalitet vil utfordra og røra ved eit lokalsamfunn og dei som bur og arbeider der. Då forventar innbyggjarane at kommunen har ein god beredskap, seier Kleppa.

22 VEDLEGG 4: Retningslinjer for sambandstjenesten

FORSLAG 1:

RETNINGSLINJER FOR NRRL SAMBANDSTJENESTEN

1. Formål og navn.

Tjenesten heter ***NRRL Sambandstjenesten***.

Tjenesten skal primært bistå ansvarlige myndigheter og de øvrige aktørene i den frivillige redningstjenesten med reservesamband, herunder sambandstekniske løsninger, samt sambandsteknisk veiledning og evt. sambandsoperatører, ved nød/katastrofe- og hjelpeaksjoner, etter nærmere uttalte behov fra de øvrige aktørene i redningstjenesten.

2. Organisasjon og oppbygging.

På organisasjonsnivå er NRRL Sambandstjenesten ledet av:

NRRL administrativ sambandsleder
NRRL operativ sambandsleder nord
NRRL operativ sambandsleder sør
NRRL sambandsledere (lokal eller regional)

For sambandslederinstrukser vises til vedlegg 5.

NRRL Administrativ Sambandsleder

NRRL Administrativ Sambandsleder er administrativ og operativ leder for NRRL Sambandstjenesten.

Denne har ansvaret for all kontakt med myndighetene (slik som Justisdep., DSB etc.), og med de øvrige organisasjonene innen den frivillige redningstjenesten. Administrativ Sambandsleder er også NRRLs representant i FORF (Frivillige organisasjoners Redningsfaglige Forum)

Videre har denne ansvaret for den operative driften av sambandstjenesten, herunder kontakt med grupper og enheter i Sambandstjenesten, registrering av oppdrag og aksjoner, samt å utføre oppdrag og pålegg fra NRRLs Hovedstyre.

NRRL Administrativ Sambandsleder velges av Hovedstyret for 2 år av gangen.

Lokale grupper og enheter

Lokale grupper og/eller enheter er ryggraden i NRRL Sambandstjenesten. Der hvor det fremstår naturlig, kan det opprettes regionale enheter på tvers av lokale grupper og fylkesgrenser, for å oppnå enheter med tilstrekkelig kompetanse.

Gruppen eller enheten organiserer sin sambandstjeneste gjennom følgende punkter:

- 1: Gruppen eller enheten velger Sambandsleder som er operativt ansvarlig, og som kommuniserer med NRRL Operativ Sambandsleder (nord eller sør).
- 2: Gruppen eller enheten setter opp et antall personer som har sagt seg villig, og er interessert i, å delta i sambandstjenesten, etter en nærmere angitt beredskaps/varslingsplan.
- 3: Deltakere i sambandstjenesten som inngår på Nivå I i beredskaps/varslingsplan, må inneha den kompetanse som ansees nødvendig, etter nærmere angitte retningslinjer fra Administrativ Sambandsleder.
- 4: Gruppen eller enheten setter opp en beredskaps/varslingsplan i prioritert rekkefølge, Nivå I og Nivå II.
Deltakere på Nivå I må delta i beredskapsvaktordning.
Beredskaps/varslingsplan skal på Nivå II også inneholde 2 kontaktpersoner i aktuell nabogruppe/enhet.
Beredskaps/varslingsplan skal sendes NRRL sentralt og Administrativ Sambandsleder.

Planen skal forefinnes på nærmeste politikammer eller politimyndighet, og gruppen/enheten skal være registrert der som en frivillig sambandsressurs. Det må også være en målsetting å kommunisere med kommunale og fylkeskommunale instanser, for deltakelse i disse etaters beredskapsplaner, der slike finnes.

Det påligger gruppen/enheten til enhver tid å holde beredskaps/varslingsplanen à jour, samt å fordele denne lokalt til de øvrige aktører i redningstjenesten.

- 5: Gruppen eller enheten skal utarbeide en frekvensplan, tilpasset lokale forhold, med utgangspunkt i NRRLs frekvensplan for sambandstjenesten. Frekvensplanen skal som et minimum inneholde oppsett over arbeidsfrekvens VHF og/eller UHF, samt **operative**, stasjonære og portable VHF-, UHF- og crossband-repeatere i området.
- 6: Gruppen eller enheten skal også utarbeide en lokal sambandsplan, som viser oppsett og bruk av nettkallesignaler i sambandstjenesten. Lokal sambandsplan, sammen med beredskaps/varslingsliste og lokal frekvensplan, danner grunnlaget for godkjenning av gruppens/enhetens sambandsopplegg. Disse skal sendes Administrativ Sambandsleder, som etter godkjenning, tildeler gruppen/enheten kallesignalsserie med **LE**-prefiks, til bruk i sambandstjenesten.

7: For å opprettholde sin status som deltaker i NRRL Sambandstjenesten, må gruppen/enheten hvert år sende inn årsrapport. Rapport fra alle oppdrag og deltakelse i øvelser sendes innfortløpende. All korrespondanse sendes NRRLs kontor, som sørger for nødvendig distribusjon til Administrativ Sambandsleder.

3. Beredskaps/varslingsplan.

Varsling fra ansvarlig myndighet eller andre organisasjoner i redningstjenesten, bør kunne foretas ved et på forhånd oppgitt telefonnummer, som disponeres av beredskapsvakt Nivå I. Dette for å forenkle varslingsprosedyren og redusere utkallingstiden.

Den som mottar varslingsplan fra ansvarlig myndighet, annen organisasjon i redningstjenesten, eller fra nabogruppe/enhet, har ansvar for videre varslingsplan i eget varslingsnett.

Varsling internt i gruppen/enheten kan foretas via oppringning, SMS m/ tilbakemelding, personlig oppmøte, oppkall via radio, eller på den måten gruppen/enheten finner mest hensiktsmessig.

Beredskaps/varslingsplanen skal inneholde:

- 1: Navn, mobiltlf., privat tlf., privatadresse og e-postadresse til sambandsleder i gruppen/enheten.
- 2: Navn, mobiltlf., privat tlf., privatadresse og e-postadresse til øvrige deltakere i gruppen/enheten.
- 3: Fastsatt oppmøtested (brukes hvis ikke annet er avtalt)
- 4: Fast innmeldingsfrekvens VHF eller UHF (brukes hvis ikke annet er avtalt)
- 5: Navn, mobiltlf., privat tlf., privatadresse og e-postadresse til 2 kontaktpersoner i aktuelle nabogruppe/enhet.
- 6: Dato for siste ajourføring.

4. Sambandsplan.

På sambandsplanen skal følgende være angitt:

a. Frekvenser.

- Prioriterte lokale frekvenser.
- Forbindelser til nabogrunder/enheter settes opp som eget nett.

b. Nettkallesignal/kallesignaler.

Som nettkallesignal benyttes prefikset **LE** etterfulgt av et siffer og bokstaver som angir stasjonenes plassering i sambandsplanen. Det kreves at NRRL har godkjent gruppens/enhetens sambandsoppsett før nettkallesignal med tilhørende **LE** kan tas i bruk.

Eksempel på bruk av nettkallesignal/kallesignaler:

LE9G (nettkallesignal)

LE9GA (hovedstasjon, LRS / HRS, KO, osv.)

LE9GB (skadested, sambandsleder, osv.)

LE9GC (sykehus, NK-sambandsleder, kjøretøy, operatør portabel repeater osv.)

LE9GD (portabel enhet, kjøretøy, båt, osv.)

osv...

c. Telefonliste.

Telefonnummer til politi, brannvesen, sykehus m.m., samt øvrige lokale frivillige organisasjoner i redningstjenesten, og aktuelle Hovedredningsentral.

5. Diverse.

Hvis mulig, bør hovedstasjonen bemannes med minst 2 operatører. For øvrig innkalles mannskaper etter behov.

Det skal tilstrebtes å benytte samme radioprosedyre som i redningstjenesten ellers, da vanlig radioamatørprosedyre er dårlig egnet i denne forbindelse.

For å tilfredsstille kravene til kompetanse i denne sammenheng, kreves det at sambandsoperatører på Nivå I i sambandstjenesten skal delta på minst 2 øvelser eller oppdrag pr. år.

Krav til kompetanse m.v. er spesifisert i egen instruks for grupper/enheter, utarbeidet av Administrativ Sambandsleder.

Øvelser kan gjøres internt, men alle helst sammen med ansvarlig myndighet/andre organisasjoner i redningstjenesten, samt nabogrupper/enheter.

Det må føres radiologg ved hovedstasjonen, og hvis mulig også ved utestasjonene.

23 VEDLEGG 5: Instruks for NRRL sambandsledere

Forslag til:

INSTRUKS FOR NRRL SAMBANDSLEDERE

1. ADMINISTRASJON/ORGANISASJON.

NRRL Administrativ Sambandsleder er øverste administrative og operative leder for NRRL Sambandstjenesten.

Denne har ansvaret for all kontakt med myndighetene på nasjonalt nivå (slik som Justisdep, DSB etc.), og representerer NRRL ved søknad om tildeling av midler fra Justisdepartementet,

Administrativ Sambandsleder innstiller til NRRL`s Hovedstyre, etter søknad fra grupper/enheter, fordeling av tildelte midler fra Justisdepartementet.

Administrativ Sambandsleder er NRRL`s representant i FORF (Frivillige Organisasjoners Redningsfaglige Forum), og deltar på møter og seminarer i forumet. NRRLs Hovedstyre skal jevnlig holdes orientert om arbeidet i forumet.

Administrativ Sambandsleder skal utføre oppdrag og pålegg fra NRRLs Hovedstyre.

Administrativ Sambandsleder velges av NRRLs Hovedstyre for 2 år.

2. OPERATIV LEDELSE

NRRL Administrativ Sambandsleder er øverste leder i Sambandstjenesten. Underlagt denne er to operative sambandsledere, hhv. NRRL operativ sambandsleder nord og NRRL operativ sambandsleder sør.

Geografisk skille mellom ansvarsområde NORD og SØR, går ved dagens etablerte grenser mellom Hovedredningssentralene i nord og sør.

3. INSTRUKS FOR NRRL OPERATIVE SAMBANDSLEDERE

NRRL OPERATIV SAMBANDSLEDER er direkte underlagt NRRL ADMINISTRATIV SAMBANDSLEDER, og rapporterer til denne.

Disse velges av NRRL`s hovedstyre for 2 år. Nord velges ved like årstall, Sør velges ved ulike årstall.

2: Oppgaver:

NRRL OPERATIV SAMBANDSLEDER er øverste operative leder i sambandstjenesten i sitt ansvarsområde.

Til dette ligger følgende oppgaver:

- utføre oppdrag og pålegg gitt av Administrativ sambandsleder
- opprette og vedlikeholde god kontakt med Hovedredningsentralen i sitt område.
- opprette og vedlikeholde god kontakt med beredsskapsråd på fylkesnivå
- opprette og vedlikeholde god kontakt med andre FORF-organisasjoner i sitt område
- delta i aksjoner og øvelser lokalt/regionalt, med lokale grupper/enheter, myndigheter, og andre frivillige organisasjoner
- være rådgiver/støtte for lokale/regionale sambandsledere i ulike sambandsspørsmål
- bistå Administrativ sambandsleder i saker hvor denne finner det nødvendig

- registrere årsrapporter og rapporter fra oppdrag/aksjoner/øvelser utført av gruppe/enhet
- veilede og informere grupper/enheter
- utarbeide og oppdatere kompetansekrav/treningsopplegg for deltakere i Sambandstjenesten
- etter søknad, tildele kursplass ved spesialkurs i sambandstjeneste
- delta i aksjoner og øvelser med myndigheter og andre frivillige organisasjoner i redningstjenesten.

24 VEDLEGG 6: Retningslinjer for lokale grupper og enheter

FORSLAG TIL:

RETNINGSLINJER FOR LOKALEGRUPPER OG ENHETER I NRRL SAMBANDSTJENESTEN

1. Organisasjon.

Lokale grupper.

Den lokale NN-gruppen av NRRL kan delta i NRRL Sambandstjenesten når gruppens sambandsopplegg er godkjent av NRRL Administrativ Sambandsleder, og LE-kallesignal er tildelt.

Enheter.

Sambandsenhet på tvers av lokale grupper og fylkesgrenser, kan opprettes for å oppnå enheter med tilstrekkelig kompetanse for Nivå I i ett gitt geografisk område, Alle deltakere i enheten skal inneha kompetanse for Nivå I, være medlem av NRRL og lokal gruppe.

Det stilles samme krav til godkjenning av sambandsopplegget i slike enheter som for lokale grupper, og LE-kallesignal må være tildelt. Enheten avholder årlig møte med valg av sambandsleder.

2. Oppbygging.

Krav til oppbygging/struktur er felles for gruppe/enhet som deltar i NRRL Sambandstjenesten:

1. **Sambandsleder.**
Denne er operativt ansvarlig, og rapporterer til NRRL Operativ Sambandsleder.
Sambandsleder skal inneha nødvendig kompetanse tilsvarende Nivå I.
2. **Sambandsoperatør.**
Sambandsoperatøren er underlagt Sambandsleder i lokal gruppe/enhet. Avhengig av kompetansenivå, er denne lokalisert på Nivå I eller Nivå II.
3. **Beredskaps/varslingsplan.**
Denne skal bestå av minimum 4 sambandsoperatører på Nivå I, inkl. Sambandsleder.
Øvrige sambandsoperatører plasseres i Nivå II.
Varsling gjøres først i Nivå I, videre i Nivå II ved behov.

4. **Materiell.**

Oppbevaring og plassering.

Materiell ervervet med tildelte midler fra NRRL sentralt, er å betrakte som NRRLs eiendom.

Nedenstående oppsett er et minimumsnivå. Det kan lokalt gjøres tillegg til denne standarden.

Alt utstyr til felles bruk i sambandstjenesten, skal oppbevares på nærmere angitt sted, sentralt plassert i forhold til gruppens/enhetens naturlige geografiske aksjonsområde, avlåst, og kun tilgjengelig for sambandsoperatører på Nivå I i sambandstjenesten.

Personlig utstyr og håndportabelt VHF/UHF-radiosamband, kan oppbevares hos den enkelte sambandsoperatør for raskere respons ved .

Sambandsmateriell.

Det stilles følgende minimumskrav til sambandsmateriell i sambandsgruppen/enheten:

- 4 stk håndportable radioer (VHF, UHF el. VHF/UHF)
- 4 stk oppladbare batterier til håndportable radioer for standby-lading
- 4 stk tørrbatterikassetter til håndportable radioer
- 4 stk monofoner til håndportable radioer
- 4 stk ørehøytaler m/ bøyler til håndportable radioer

- 1 stk mobilradio VHF/UHF med innebygget crossband-repeater funksjon

- 12Volt og 220Volt strømtilførsel til mobilradio
- 1 stk rundstrålende baseantenne VHF/UHF m/ min. 10mtr coaxialkabel
- 1 stk teleskopisk aluminiumsmast

- 1 stk portabel repeater (crossband, VHF, eller UHF)

- 12Volt og 220Volt strømtilførsel til repeater
- 1 stk rundstrålende antenne VHF/UHF m/min. 10mtr. coaxialkabel
- 1 stk teleskopisk aluminiumsmast

- 1 stk enkel HF-radio for portabel bruk

- 12Volt og 220Volt strømtilførsel til HF-radio
- 1 stk multibåndsantenne m/ min. 10mtr. coaxialkabel
- 1 stk enkel morsenøkkle
- tauverk for antenneoppheng

- 1 stk portabel digipeater for APRS

- 12Volt og 220Volt strømtilførsel til digipeater
- 1 stk rundstrålende antenne VHF/UHF m/ min. 10mtr. coaxialkabel

- 3 stk portable APRS-trackere m/ innebygget batteri
- 3 stk mobile APRS-trackere m/ eksternt 12V strømtilførsel

- 1 stk laptop-PC for monitorering av trackere

- 1 stk VHF-radio for mottak av APRS-tracking
- 12Volt og 220Volt strømtilførsel til radio og pc
- 1 stk rundstrålende antenne VHF/UHF m/ min. 10mtr. coaxialkabel.

Uniformering.

- 4 stk NRRL sambandsvest (minimum)
- ID-kort med bilde
- standardisert skallbekledning (bukse/jakke), sommer og vinter
- standardisert fottøy (sommer og vinter)
- standardisert hodeplagg/votter/hansker (sommer og vinter)
- standardisert genser m/ NRRL Sambandstjenesten-logo
- standardisert T-skjorte m/ NRRL Sambandstjenesten-logo

Kartverk.

Gruppen/enheten skal ha tilgjengelig kartverk over det naturlig geografiske aksjonsområde, herunder også detaljert veikart over bysentrum og tettsteder, for eget bruk i KO/LRS osv.

Tillegg:

- 4 stk kartmapper i hendig størrelse med laminerte kartutsnitt for portabelt bruk

3. Øvelse/trening

1. Det er anledning til å drive øvelse og trening for sambandstjenesten.
2. Det skal gjennomføres **minimum 2 øvelser** pr. år, derav 1 sommerøvelse og 1 vinterøvelse.
Minst en av øvelsene skal gjøres sammen med LRS/HRS og/eller annen FORF-organisasjon.
Deltakelse i skarp aksjon regnes som øvelse.
3. Som øvelse regnes:
 - offisiell redningsøvelse arrangert av lokal redningssentral (LRS) eller av hovedredningssentral (HRS)
 - øvelse og sanitetstjeneste arrangert av Sivilforsvaret, Norges Røde Kors Hjelpekorps, Norsk Folkehjelp Sanitet eller andre organisasjoner innen den frivillige redningstjenesten
 - sambandsøvelse arrangert av NRRL, eller av sambandsgruppe/enhet av NRRL
4. Øvelsens innhold:
Følgende momenter skal øves:
 - Varsling
 - Fremmøte
 - Disponering av mannskaper

- Opprettelse av samband mellom skadested-KO, KO-LRS, eller annen sambandsløsning som redningsledelsen måtte finne ønskelig.
 - Sambandsprosedyre
 - Meldingstjeneste, sending og mottak
5. Under øvelse og trening **skal** bruk av kallesignaler, frekvenser og prosedyre til enhver tid være i overensstemmelse med reglene i "Retningslinjer for NRRL Sambandstjenesten".
 6. Sambandsoppdrag i forbindelse med avvikling av idretts- eller kulturarrangement, og andre arrangementer med ideelle formål, regnes som trening i sambandstjenesten, og gjennomføres i henhold til pkt. 5.
 7. Det er ikke tillatt å formidle meldinger som tjener firmaers eller privatpersoners økonomiske interesser.
 8. Øvelse/trening kan avholdes uten at det innhentes forhåndstillatelse fra Post- og teletilsynet.
 9. Når øvelse/trening er avholdt, skal NRRLs kontor og Administrativ Sambandsleder underrettes skriftlig om tid og sted for øvelsen, hva som ble øvet, antall egne deltakere, antall stasjoner og frekvenser som ble benyttet, samt hvilke øvrige etater/organisasjoner som deltok.

4. Kurs/opplæring

Deltakere i sambandstjenesten må gjennomgå den til enhver tid gjeldende Opplæringsplan for deltakere i NRRL Sambandstjenesten.

Opplæringsplanen har følgende hoveddeler:

- 1: Grunnkurs i sambandstjeneste NRRL
- 2: Spesialkurs i sambandstjeneste NRRL

Alle deltakere på Nivå I i sambandstjenesten, **skal som et minimum**, ha gjennomgått Grunnkurs i sambandstjeneste NRRL, og skrevet under på taushetserklæring.

For å delta på Nivå I må man være fylt 18 år.

Grunnkurs i sambandstjeneste:

Grunnkurs i sambandstjeneste følger NRRLs egen standard for opplæring i sambandstjeneste.

Kurset gir grunnleggende kompetanse i følgende ferdigheter:

- kart/kompass/kart-referanser
- bekledning/personlig utstyr
- sambandsprosedyrer
- opprettelse og drift av portabel repeater / x-band repeater
- opprettelse og drift av APRS-sporingsystem
- forståelse og bruk av GPS

- kunnskap om de øvrige FORF-organisasjonene og øvrige deltakere i redningstjenesten.

Det kan benyttes instruktører fra egen organisasjon med tilfredsstillende kompetanse, eller eksterne ved behov.

Det er utarbeidet egen læreplan for kurset.

Spesialkurs i sambandstjeneste:

Sambandsoperatører som har gjennomgått grunnkurs i sambandstjeneste, kan delta på spesialkurs.

Det er ønskelig at lokale sambandsledere deltar på flest mulig spesialkurs for å inneha høyere kompetanse som sambandsleder.

Spesialkurs er kurs som arrangeres av annen organisasjon eller myndighet innen redningstjenesten, eller andre med kompetanse innen relevant kunnskapsområde.

Dette kan være:

- førstehjelp
- ledelse
- samhandling på skadested
- samhandling i KO
- deltakelse i stab LRS
- krisehåndtering/psykologi
- bølgeutbredelse/frekvensvalg

Administrativ Sambandsleder er den som til enhver tid vurderer hvilke spesialkurs som tilbys, og tildeler kursplass, etter søknad.

Spesialkurs i sambandstjeneste følger den læreplan som vedkommende organisasjon eller myndighet har vedtatt for det aktuelle kurset.

25 VEDLEGG 7: RETNINGSLINJER FOR NRRL NASJONALT BEREDSKAPSSAMBAND (NBS)

FORSLAG TIL:

RETNINGSLINJER FOR NRRL NASJONALT BEREDSKAPSSAMBAND (NBS)

1. Formål

Tjenesten skal yte radiosamband for ansvarlige myndigheter og andre organisasjoner innen redningstjenesten i Norge, i forbindelse med nød - / katastrofe- og hjelpeaksjoner, samt ved andre samfunnskritiske hendelser i fredstid.

2. Oppbygging

NBS er et nasjonalt sambandsnettverk bestående av radioamatører i hele landet som inngår i en beredskap/varslingsplan for opprettelse av et landsdekkende samband på amatørradiofrekvenser.

På organisasjonsnivå er NBS ledet av NRRL Administrativ Sambandsleder, som er direkte underlagt NRRLs Hovedstyre, og rapporterer til dette.

NRRL Administrativ Sambandsleder

Administrativ Sambandsleder er administrativ og operativ leder for NBS.

Denne har ansvaret for all kontakt med myndighetene (slik som Justisdep., Fylkesmenn, DSB etc.), og med de øvrige organisasjonene innen den frivillige redningstjenesten. Administrativ Sambandsleder er også NRRLs representant i FORF (Frivillige organisasjoners Redningsfaglige Forum)

Videre har denne ansvaret for den operative driften av beredskapssambandet, herunder kontakt med grupper, enheter og enkeltamatører som deltar i nettverket.

Administrativ Sambandsleder velges av Hovedstyret for 2 år av gangen.

Egen instruks er utarbeidet for vervet.

Hovedstasjoner

Ved iverksettelse og øvelse av Nasjonalt Beredskapssamband, opprettes følgende lederstasjoner, avhengig av behov og ønske fra redningsledelsen, eller omfanget av hendelsen; kommunalt, regionalt eller nasjonalt:
(eks. Oppland, Ringeby Kommune)

LE9EA Lederstasjon Fylke (Fylkesmannens hovedkvarter) (FHK)

LE3EA Lederstasjon Lokalt (Kommunalt hovedkvarter) (KHK)

LE2AA Lederstasjon NRRL (Nasjonalt hovedkvarter) (NHK)

LE9LA Hovedredningssentralen Sør-Norge (HRS-SØR)

LE9WA Hovedredningssentralen Nord-Norge (HRS-NORD)

FHK og KHK bemannes av den lokale gruppen/sambandsenhet som har den aktuelle lokasjon/institusjon naturlig i sitt virkeområde,
(eksempelvis: FHK-Lillehammergr, KHK-Gudbrandsdalsgr.).

NHK bemannes av Oslogruppen av NRRL, evt. nabogruppe/sambandsenhet.

HRS-SØR bemannes av Stavangergruppen av NRRL, evt. nabogruppe/
sambandsenhet.

HRS-NORD bemannes av Bodøgruppen av NRRL, evt. nabogruppe/
sambandsenhet.

Samband mellom FHK, NHK, HRS-SØR og HRS-NORD opprettes på HF-frekvenser, mens øvrige samband benytter frekvenser som er mest hensiktsmessig for situasjonen (HF-VHF-UHF)

NBS er et styrt samband, som ledes av den til enhver tid nærmeste lederstasjon, og høyeste deltakende nivå.

Utestasjoner

Utestasjoner i beredskapssambandet kan være lokale grupper /enheter eller enkeltmedlemmer av NRRL med radioamatørlisens.

Disse tildeles kallesignal i nettverket av nærmeste lederstasjon, og er underlagt denne i sambandet (eks. Oppland, Ringeby kommune)

LE3EAKHK-LE3EB Lokalt lensmannskontor

LE9EAFHK-LE9EB LRS-stab i politidistriktet

LE2AANHK-LE2AB Statens Forurensningstilsyn

Utestasjoner kan være portable, mobile eller stasjonære, f.eks. på skadested, LRS, lokalt sykehus, samleplass for evakuerte, transport, eller på andre sentrale posisjoner i redningsarbeidet (DSB, Justisdep., Politidirektoratet, Mattilsynet).

3. Beredskaps/varslingsplan

Alle som deltar i NBS må delta i en beredskaps/varslingsplan, og ha sagt seg villig til dette.

Administrativ Sambandsleder utarbeider og holder planen à jour, og sender denne til de involverte parter og deltakere.

Blant de lokalt ansvarlige for opprettelse av FHK, KHK eller NHK, utnevnes en sambandsleder, som er gruppen/enhetens kontaktperson mot Administrativ Sambandsleder.

Lokal sambandsleder er første varslingsledd lokalt, etter varsling fra lokale/regionale myndigheter, eller fra Administrativ Sambandsleder, og sørger for videre varsling etter nærmere avtalt prosedyre.

4. Sambandsplan

Det må til en hver tid foreligge en oppdatert sambandsplan for NBS, med oversikt over prioriterte frekvenser for lokalt, regionalt og nasjonalt samband.

Administrativ Sambandsleder holder planen à jour, og sender denne til de involverte parter og deltakere.

Lokal sambandsleder skal holde Administrativ Sambandsleder løpende orientert om tilgjengelige fastmonterte og portable repeatere, og hvilke frekvenser for øvrig som benyttes.

Sambandsplanen skal også inneholde oversikt over lokale, regionale og nasjonale **LE**-kallesignaler og nettverk.

For opprettelse av samband på kortbølge (HF), skal frekvenser for nødsamband, anbefalt av IARU Region 1, så langt mulig benyttes.

For samband på VHF/UHF, benyttes de anbefalte frekvenser i NRRLs Sambandstjeneste, og/eller lokalt mest egnede frekvenser.

5. Øvelse

NBS skal øves nasjonalt 2 ganger pr. år, en gang i sommerhalvåret og en gang i vinterhalvåret. Vinterøvelsen legges primært til påskeuken.

Øvelser utover dette kan gjennomføres på kommunalt og fylkesregionalt nivå. Det skal ved hver øvelse minimum delta 1 lederstasjon (KHK eller FHK).

Koordinator for øvelsene er Administrativ Sambandsleder, i samarbeid med lokale sambandsledere.

Øvelser skal gjennomføres mest mulig tilsvarende en reell hendelse. Bortfall av energinett er et sannsynlig scenario, så bruk av batterispenning, generatorer, portable antenner osv., er viktige øvelsesmomenter.

Følgende momenter skal øves:

- varsling
- fremmøte

- etablere kontakt med ansvarlige myndigheter
- disponering av mannskaper
- opprettelse av samband mellom lederstasjoner og utestasjoner
- sambandsprosedyre
- signalrapport og meldingsutveksling

6. Frekvensplan

HF:

15 meter	21.360 kHz
17 meter	18.160 kHz
20 meter	14.300 kHz
40 meter	7.110 kHz
60 meter	5.410 kHz eller 5.420 kHz USB!
80 meter	3.760 kHz
160 meter	1.845 kHz

VHF/UHF:

VHF/UHF-frekvenser benyttes ihht. NRRLs frekvensplan for sambandstjenesten.

Lokale og regionale relèstasjoner benyttes i den grad dette er hensiktsmessig.

7. Sambandsprosedyre

Ved øvelse og reelle hendelser, skal ordet **"BEREDSSKAPSSAMBAND"** benyttes ved oppkall, og jevnlig i ekspedisjonen mellom stasjonene i sambandet.

Utestasjoner skal som et minimum gi følgende informasjon til hovedstasjon:

- kritisk signalrapport (RS)
- navn på operatør og disponible mannskaper og evt. tlf. nr.
- posisjon (lokator/kartreferanse/gps-posisjon/adresse)
- disponible frekvenser
- effekt
- strømforsyning

Ved reelle hendelser vil det i tillegg bli aktuelt å formidle aktuelle meldinger knyttet til den spesifikke hendelse.

Under øvelse kan fiktive meldinger sendes for å øve på dette.

Disse må ikke innholde ordene: "emergency", "nød", "katastrofe", eller annet som kan oppfattes som en reell hendelse.!

Sambandet ledes av hovedstasjonene, der den til enhver tid høyest rangerte lederstasjon er nettleider.

Lokale nett på kommunalt nivå ledes av LHK, regionale nett ledes av FHK/HRS (LE9_ _), nasjonalt nett ledes av LE2AA.

8. Loggføring/rapportering

Hovedstasjon i sambandet skal føre logg.

Ved avholdt øvelse skal kopi av logg samt standard rapportskjema sendes Administrativ Sambandsmanager.

26 Vedlegg 8: EKSISTERENDE SAMBANDSOPPLEGG

1 SAMBAND MJØSA

Samband Mjøsa er et avtalefestet samarbeid mellom gruppene Lillehammer, Gudbrandsdal, Hamar, og Gjøvik og Toten. Samband Mjøsa planlegger og drifter repeater og digipeater innen det geografiske området som de involverte gruppene dekker.

Samarbeidet mellom gruppene gjennom Samband Mjøsa, kommer også til uttrykk ved sambandsoppdrag ved arrangementer som Birkebeinerrittet, Rally Hadeland osv., ved at medlemmer fra de ulike gruppene deltar.

Nødsambandstjenesten er noe ulikt organisert i gruppene:

Lillehammergruppen har produsert egen sambandsperm, med varslingsliste og oversikt over deltakere og utstyr mv.. Permen er distribuert til nabogruppene, Politiet, Fylkesmannen, kommunen og NRRL. Det har ikke vært gjennomført varslingsøvelse etter disse planene.

Gruppen har bl.a investert i APRS-trackere, og uniformering med NRRL-profil for sambandsbruk.

Medlemmer fra gruppen deltar i sambandsoppdrag gjennom Samband Mjøsa.

Gudbrandsgruppen har ikke oppdatert varslingsplan eller beredskap, og har ikke deltatt i sambandsoppdrag den senere tid. Det er innkjøpt 70cm-repeater som skal bygges i portabel kasse for sambandsoppdrag, samt VHF/UHF-radioer med crossband-mulighet.

Hamargruppen har ingen oppdatert varslingsplan for nødsambandstjeneste, men deltar aktivt i sambandstjenesten gjennom Samband Mjøsa, og har medlemmer med lang erfaring i operasjoner i KO ved større arrangementer. Gruppen har portabel crossband-repeater, og tilgang på APRS-trackere.

Gjøvik og Totengruppen har ingen formell varslingsplan, men gruppens sambandsmanager har flere av medlemmene på varslingsliste-SMS, som har blitt brukt til utkalling ved reelle aksjoner. Det har også blitt avholdt utkallingsøvelse på SMS, for å sjekke "beredskap".

Medlemmer fra gruppen deltar ved ulike sambandsoppdrag gjennom Samband Mjøsa. Gruppen har APRS-trackere og portabel crossband-repeater.

Flere av SAMBAND MJØSA`s installasjoner er ikke lett tilgjengelig vinterstid. På denne bakgrunn, har SAMBAND MJØSA søkt om, og fått tildelt, løyve for snøscootertransport i fem aktuelle kommuner.

Sambandsmanager i Gjøvik og Totengruppen har privat gått til innkjøp av snøscooter, slede og transporttilhenger, og dette vil bli benyttet i denne sammenheng. Scooteren er merket med NRRL Sambandstjenesten, og vil også kunne nyttes ved utkalling i reelle aksjoner.

Scooteren skal utstyres med samband og APRS-tracker.

2 Samband Vestfold - Grenland

Status pr februar 2010

Innledning

Etter deltagelse i en katastrofeøvelse 2006 arrangert av Politiet i Vestfold, med deltagelse av FORF, hadde gruppene i Larvik, Sandefjord og Tønsberg en oppsummering i Larvikgruppens lokaler. Øvelsen bestod i en katastrofeøvelse hvor det skulle være brann på danskefergen, hvor det var behov for samband mellom fergeterminalen (Etterlatt senter) og det lokale Politikammer.

I oppsummeringsmøtet kom vi fram til at vi hadde gjort en god jobb i forhold til oppgaven og det som vi hadde forventet av våre mannskaper.

Av de ting vi kunne lære av, fant vi at:

1. Vi kunne være mer delaktig i planleggingen av øvelsen
2. Vi burde sette bedre mål på det vi ville øve på.
3. Vi ble brukt av øvelsesledelsen (Røde Kors) til oppgaver som vi i utgangspunktet ikke var tiltenkt og som ikke ligger under radioamatørens fagområde.
4. Vi må være mer forberedt til neste gang.
5. Vi må få orden i vårt planverk, det var mangelfullt for de fleste grupper.
6. Vi må være enhetlig mot Politiet

Vi satte dermed ned en gruppe for å jobbe med samband, og tok sikte på at vi skulle organisere oss på samme måte som den nye Politidistrikt strukturen var blitt. (Tidligere var det et Politidistrikt i hver by, og nå ett distrikt pr. fylke.)

Av geografiske grunner var det naturlig at Grenlandgruppen ble en del av dette samarbeidet, derav Samband Vestfold – Grenland.

Sambandsansvarlige i hver forening, samt formenn var naturlige møtedeltagere, og dermed var vi i godt i gang med planleggingsarbeidet som har ført oss fram til der vi er i dag.

Basert på tidligere års møter i regi av Fylkesmannens Beredskapssjef og møter arrangert av FORF satte vi noen forutsetninger for hva radioamatørene skulle klare å dekke ved en nødsituasjon. Det var på den tiden ikke noe ROS (Risiko og Sårbarhets analyse) tilgjengelig, så vi tenkte ut ifra tidligere FORF oppgave med ”Etterlatt og Pårørende Senter”.

Vi satte som mål at behovet for samband dekket av radioamatørene var:

Vi skulle klare å holde et samband gående fra ca 4. time av hendelsen og utover i 24 – 36 timer. Skulle hendelsen vare utover dette, måtte utstyr og mannskaper rotere etc.

Planene som vi la den gang er som følger:

1. Samle gruppene innenfor Politidistriktet

Holde regelmessige regionale møter

Vestfold

Horten, LA2Z

Tønsberg, LA2T

Sandefjord, LA3S

Larvik, LA3L

Telemark

Grenland, LA1G

2. Definere oppgaver

Samband fra skadested til Politihuset Tønsberg/Skien

Samband tilgjengelig for Lokal redningsleder

3. Definere utstyr

HF Stasjoner
Vurdere behov
3 stk HF, 12volt
40m, 60m, 80m
Politihuset i Tønsberg/Grenland
Tilgjengelig opphengspunkter for HF antenne, bruk av eks. dipol
HF stasjon
VHF/UHF stasjoner
X-band repeater kapabel
Basstasjon kapabel

4. Strømkilder

Batteri
Tørrseller
Oppladbare
Vedlikeholdslading
Felles standard strømplugg
Tønsberggruppen's standard følges (Andersen Powerpool) som gruppene kjøper inn for salg til sine medlemmer
Bil montert (12V)
220V med UPS
Generatorer

5. Økonomi

Hvordan er det å "ta fri fra jobben", bruk av personlig utstyr og om personell og utstyr er Forsikret?

6. Finne ut om vi har tilgjengelig villige mannskaper og utstyr

Gruppenivå
Varslingsplan /Utstyrsoversikt
Vestfold
Horten, LA2Z
Tønsberg, LA2T
Sandefjord, LA3S
Larvik, LA3L

Telemark
Grenland, LA1G

Krav til personlig utstyr

V/UHF

Portabelt

Mobilt

Antenner

HF

Stasjonært

Portabelt

Mobilt

Benytte operatørens eget utstyr i størst utstrekning da han kjenner best sitt eget utstyr og kan være raskest på plass. Utstyret må være kompatibel med andre, derfor felles strømplugg (Powerpool)

7. Politistasjonene må ha vårt utstyr tilgjengelig

Må vedlikeholdes og trenes
Supplere manglende utstyr
Søke NRRL etter midler

8. Lage presentasjonsmateriell

Profilere oss, "selge oss inn, gjøre andre i redningstjenesten kjent med radioamatørens kapasitet
Politiet

Fylkesmann
Bruke synlige merkede vester

9. Iverksette nødsambandet

Internett / Elektronisk oversikt
Varslingsplan
Beredskap
Frekvensplan
Fraseologi
Kallesignaler
Politikammer tildeles talltegn 9
Grenland = LE9HA
Vestfold = LE9ZA
Nettkallesignal
Q - Koder
Sambandsmodes
Sambandsnettverk
Kartlegge alternative sambandsmuligheter
Lytt på 145.400 ved "krise"
Få på plass utstyr
HF/VHF antenner

10. Installere utstyr

Politihuset Tønsberg
Politihuset Telemark
På Gruppestasjoner

11. Opplæring

Opplæringsplaner og mål
Trening / Øvelse

12. Kvalitetssikre

Evaluerer
Korrigerer

Etterord

Av dette ble det til at vi måtte søke NRRL om penger, og etter begrunnede søknader fikk vi midler til mye av dette.

Ved gode innkjøp har vi i samarbeid med de 5 gruppene følgende tilgjengelige utstyr:

- 5 stk selvforsynte selvstendige x-band VHF/UHF kofferter som kan settes ut og "overleve" i 18 – 24 timer.
- 2 stk HF/VHF/UHF transceivere
- 5 stk Glassfiber 12 meter antenne master
- Diverse antenner og utstyr
- Sambandsvester og merkeutstyr for å uniformere oss med NRRL logo

Dette prosjektet har foregått litt på rundgang mellom gruppene, slik at vi er blitt kjent i hverandres miljø og klubblokaler. Det er utvist et stort engasjement og mange idealister har fått anledning til å bidra i prosjektet.

3 Sammendrag fra møte i Hortengruppen

Horten kommunes beredskapsansvarlige Geir Langhelle Mathisen holdt et to timers kåseri om kommunens beredskap.

For en tid tilbake ble fylket pålagt å lage beredskaps planer for hele fylket. Kommunene fikk i sin tur pålegg fra fylket om å lage beredskapsplaner for kommunene. I Horten kommune ga man dette pålegget videre til ledere, enhetsledere med ansvar for å lage scenarioer for alle de mulige ulykker og situasjoner som kunne oppstå. Scenarioene var laget på fire nivå, de to høyeste var "Krise" og "Katastrofe". Resultatet fra alle de avdelingene som har fått slikt pålegg er "sydd" sammen til kommunens beredskapsplan. Denne planen befinner seg i et datasystem og lagret på en server i Trondheim.

I tilfelle noe hender, har Beredskapssjefen en kopi av planen lagret på en spesiell PC lokalt Horten.

Det er planlagt møter mellom Kommunens beredskapsavdeling og LA2Z for å gå nærmere inn i planen og plukke ut de områder hvor vi som radioamatører kan bidra. Det at man allerede har laget scenerier for de forskjellige mulige hendelser sparer oss for å gjøre det samme.

Siste side